Масси а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера денз • ЕРА, 27 март, 1975 шу. • № 37 (5483). • Мах 2 кеп.

ХIАНЗАРЧА ХАНАРА КПСС АГРАРНИ ПОЛИТИКА

КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленума 10 шу дизара хетаяь

Ерригсоюзни Iилма-теоретически конференци

IалаьмагIе боккхача лоархIамера событи а хилла мехка историна юкъеяхай КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленум. Цун решенеш чакхъяхаро йиш хилийтай колхозийн совхозийн производство дегIайоалаеча овлангаре деза хувцамаш де. «Юрта боахам айбар, — аьлад новкъоста Л. И. Брежнева Пленуме, — из да коммунизм толаме хьалъяра вахара шийсе вайна эшар».

КПСС ЦК исторически мартовски (1965 ш.) Пленума итт шу дизара хетаяь я КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Институто, общественни Iилмай Академе, Лакхерча партийни школо, В. И. Ленина цIерагIча Еррнгсоюзни юртбоахама Iилмай академе гулъяь «ХIанзарча ханара КПСС аграрни политика актуальне проблемаш» яха Еррнгсоюзни Iилма-теоретически конференци. Из хьайийллай 24 марта Москве, союзий ЦIен Колоцни зале.

Конференце балха юкъе дакъа лоаш нормкъосташа Ф. Д. Кулакова, Д. С. Полянске, П. М. Машерова, В. И. Долгиха, И. В. Капитонова, КПСС Центральни ревизиони комиссе председатела Г. Ф. Сизова, СССР Министрий Совета Председатела заместителя З. Н. Нуриева, СССР министращеи паччахьалкхен комитетий председателашеи, союзни республикай компартей ЦК-аь, парте крайкомийи обкомийи секретараша, ВЛКСМ ЦК секретараша. Iилмахошеи юрта боахама специалистащеи, производстве хьалхалаттарашa, партийни, паччахьалкхен, боахама, профсоюзни, комсомольски органий кулгалдеча болхлоша.

Юкхьанцара дош оалаш конференци хьайийллар КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Института директора академика А. Г. Егорова.

«КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленум — хIанзарча ханарча парте аграрни политика ларда» яха доклад йир КПСС ЦК Политбюро члена, КПСС ЦК секретара Ф. Д. Кулакова.

Вай мехка истори, аьлар цо, езача, советски общества дIахьалхашкахьа хьоча наькъа тIа йоккхий вехаш лоархIалуш йолча событешна дIаьхи да Партен халкъен вахарерча цу тайпарча гIоръяьннача событеех цаI я итт шу хьалхагIа хинна КПСС ЦК мартовски Пленум.

Теоретически политически выводий а царгара хьадоагIача практически дехкарий а лоархIамга диллача, юрташка хулача социально-экономически прогрессан бIарчча экономика дегIаяран еча воздействе кIоаргалгеи низагеи диллача къаьстта моттиг кхоач КПСС ЦК мартовски Пленума. Цу Пленуме кийчъяьй парте хIанзарча аграрни политика лардаш, кIоаргга хьадийллад юрта боахам айбара свлангара дешаш, белгалдаьд уж къоастадергдола керттера лостамаш. Пленумо социалистически юрта боахам дегIабоалабеча керда этап белгалъяьй.

КПСС хIанзара аграрни политика — цун бIарччача политически наькъа лоархIаме цхьа дакъа. Аграрни дешах бола В. И. Ленина хьехам кердача исторически хьалашка дIахо бахьарен дегIабоалабарен маIан долаш я из. Цу политика маIан, цун керттера лостамаши цо лерхIари Iилмаи ларда тIа бакъдаь ЦК мартовски (1965 ш.) Пленуме хьа а хьехкар, кIаьта дIахо майски (1966 ш.), октябрьски (1968 ш.), июльски (1970 ш.) Пленумашка, парте XXIII-чеи XXIV-чеи съездашка дIахо дегIа а доаладаьд. Коммунизм хьалъяра теорени практикинен, хIанзара аграрни политикен из чакхъяккхара методаши кийчъяра юкъе шийгара доккха дакъа лоцн КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева.

Юрта боахама даькъерча парте кердача наькъо белгалбоаккх проблемаш къоастаярца лаьца комплекси никъ, вай мехка практически опыти юртбоахама производства хьалани Iилмаи ларда тIа бакъдар, теркаллар, лерхIар цхьатара хилари из кхоачашдара наькъаши.

Мехка экономикера, халкъа вахара боарам лакхбечара юрта боахама боккха лоархIам ше белгалбоаккхаш, новкъоста Л. И. Брежнева дешаш доаладир докладчика: «Советски халкъа хьашташа, коммунизм хьалъяра хьашташа дIадех, вай низ бола промышленность йолаш хинна ца Iеш, тIатIа дукхагIа эшача кхачаи продукташца баха нахи хIаьта промышленность бедалцеи йиза Iалашъе могаргдолаш йола чIоагIа дегIаена юртбоахама производство йолаш а хулга».

ДIахо нов. Ф. Д. Кулакова ма-ярра йийцар парте аграрни политика кхоачашъяра, юртара экономически отношенеш эргайоахаш тоаяра, юрта боахама материально-технически база чIоагIъяра тIаберзабаь никъ чакхбаккхара, цунна массе оагIорахьара интенсификаци яра, из хIанзарча индустриальни ларда тIа оттабара актуальни проблемаш.

Цо белгалдаьккхар, йоккха хинна мехка экономически потенциал теркал а еш, къамин доход цхьадолча дакъе юрта боахама пайдана йолча тайпара юха екъари цу даькъага дIайохийта капитальни вложенеш алсамъяхара партен правительства гIойленагIа лаьрхIа хилар. Юрта боахамга ийслагIча пятилетке дIайохийтача капитальни вложенеи дакъе халкъа боахамга дIайохийтача еррнгача вложенех 26 процент хургъя, хIаьта уж дикка дукхагIа я дIанхача шерий боарама. 1965—1974 шерашка юрта боахамга дIаяхийтай 195 миллиард сома паччахьалкхени колхознин средстваш — хьалхагIа дIадахача пхе шерарчул 2,8-зза дукхагIа.

Боккха болх чакхбаьккхаб тракторни юртбоахамен машиностроени дегIайоалаяра. Юртбоахама къахьегам цу юкъа энергеца, шоззa совгIа дукхагIа кийчбаьб, хIаьта фондашца — 2,5-зза. Удобренеш 3-зза совгIа дукхагIа еннай юрта боахама, хIаьта укх шера 72 миллион тоннага дIакхоачаргья уж.

ЦК майски (1966 ш.) Пленуме новкъоста Л. И. Брежнева инициативагIа отта а яь, хIанз чакхйоаккхащ я йIаьххача ханна лаьрхIа мелиоративни балхий шерра программа 1965—1974 шерашка балхашта юкъеэзай хий дехкачеи докъадаьчеи лаьттай 13 миллион совгIа гектар, вешта аьлча, цул хьалхагIа дIадахача итт шера эзачул шозза дукхагIа. Лаьтта леладара гIулакх дикалгахьа эргадаккхара лоархIаме дакъа да РСФСР Iаьржа доацача лаьттай зоне мелиоративни балхаш чIоагIагIа делга.

Юрта боахам дегIабоалабара перспективаша цунна дIахо интенсификаци яра хаьдда наькъаши ше дувцаш, докладчика чIоагIа уйла тIаяхийтар производствои юрта боахама ду доали вIаштIехьдаккхара формаш эргайоахаш тоаяра, боахамий юкъарча кооперацеи аграрно-промышленни интеграцеи ларда тIа цунна кIоаргагIа специализации кооперацие яра дешашта.

Боахамий юкъара кооперацин дикалга диллача керда этап я ленински кооперативни плана идеяш дегIайоалаяра даькъе. Цо йиш хулийт коммунизм хьалъяра дукхха социальни экономически проблемаш юрташка толаме къестае, доккха дакъа лоац цо производство вIашагIтохара боарам лакхбеча, юрта боахаме общественни отношенеш эргайоахаш тоаеча.

Юрта боахам сихагIа айбара чакхдоахача гIулакхий систе́ме боккхача лоархIаме дар парте организационни кулгалдара боарам лакхбар, КПСС юрташкарча райкомий гIулакхаш тоадар, колхозийн совхозийн юкхьанцара партийни организацеш чIоагIъяр. Цу деррнгача хIамаша дукха а дукхагIа шердир нахацара партийни организацей бувзамаш, новкъостал дир керттерчоа кхашкарчеи фермашкарчеи болхлой къахьегамеи политически хьинар эйдара, къахьегамера хьокхамаш тоадар дукха лелаю социалистически яхь дегIайоалаяра.

Вай парте, цун Центральни Комитето, КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев керте латтача Политбюрос чакхбаьккхача боккхача организаторски политически балхо, колхозхоша, совхозий болхлоша, специалисташа, промышленноста болхлоша, деррнгача советски халкъо шоай хьинарца кходеш къахьегаро овлангара хувцамаш дир юрта боахаме. Тешшаме ала йиш йолаш да вай, СССР юрта боахам цу шерашка дегIабарга диллача дикка айбеннаб, бIубенна социалистически экономика чIоагIа дегIаена сектор хулаш латт цунех.

Доккхий хIамаш карагIдаьннад юрта боахама юкъмоттигера проблемаш къоастаеча шера юкъера лаьрхIача укх тIехьарча пхе шера даьккха ялат 191 миллион тонна да — мартовски Пленумал хьалхагIа дIадахача пхе шера доахаш хинначул цхьа ахазза хIана кац аьнна дукхагIа. Укх тIехьарча итт шера дукхи а дукхагIа гулбу боамби бедал. Шура 1,5-зза дукхагIа йоаккх, дулх — 1,8-зза, фуаш шозза совгIа дукхагIа гулду. Белгалдоалаш хIама да, хIана дукхагIа йоаккхаш йола продукци дукхагIча даькъе интенсивни факторий — юртбоахама культурай хьуьркъами хьайбай продуктивности лакхъяра чотах йоаккхаш хилар. Цу деррнгача хIамаша йиш хилийтай юртбоахама продукташ дукха а дукхагIа ийе, бахача наьха хIара сага сих лоархIаш уж яара боарам лакхбе, советски наьха кхачан структура тоае.

Юртбоахама производство дегIайоалаяра даькъе шеко йоацаш даьха толамаш ше белгалдоахаш, докладчика цунна цхьана белгалдаьккхар, общества мел эш лаьттанцарен хьайбацакарен йоала продукташ Iалашъярга диллача лакхбаь боарам кхоачам болаш лархIа йиш ца хилар. Юрта боахаме хIанз а кIезига дац кхоачамбоацараши теркал ца деш дисараши, пайда эцанза диса кхоачамаш а тоанаш а.

Ший къамаьл чакхдовлаш Ф. Д. Кулакова дийцар 1975 шерен бIарччача пятилеткан заданеш толаме кхоачашъярца дувзаденна дехкараш, итталгIча пятилетке юрта боахам дегIабовлабелга. ХьатIайоагIа пятилетка, цкъа ше къамаьл деш новкъоста Л. И. Брежнева ма-аллара, эггара хьалха дикала пятилетка, халкъа хьал-торо дIахо лакхъяр дукха эффективность йоаа пятилетка хила еза. Юрта боахамера дикала факторащ юртбоахама продукташ дукхагIа яхараи кийчъяраи ийсса тIа-тIа дукхагIа хьалхарча плане оттаю.

Халкъо чIоагIа хьаллаьцача ЦК мартовски Пленума наькъо хьахьекхаб ший боккха вахара низ. Юрта боахам тешшаме дегIабоалабара тIаберзабаь парте лаьца политически никъ — юртбоахама производство дIахо а массе оагIорахьара а дегIайоалаяр дукха партийни, советски, боахама организацеша, профсоюзашеи комсомолои, Iилма-тохкама учрежденеша, кулгалдеча кадрашеи беррнгача къахьегамхошеи чакхдоахача практически гIулакхий хувцалургйоаца ларда.

Ший аграрни политике парте дIахо а лоарзагIа ца боаккхаш чакхбовхаргба из ленински никъ, дIахо а творчески дегIакхувларгба из керда декхараши вахаро дIадехараши теркал а деш, коммунизм хьалъяр дукха.

Цул тIехьагIа «КПСС аграрни политикеи юртара социальни прогресси» яха доклад йир КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, Белоруссе Компарте ЦК хьалхарча секретара П. М. Машерова.

КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленум хинначул тIехьагIа мехка юрта боахаме мел даьча хIамаша, аьлар цо, геттара дика хьахьокх, вай общества овлангара экономически социальни проблемаш къоастаярца парте, цун Центральни Комитето лаьца никъ мел творчески, комплексни, Iилман ларда тIа бакъбаь ба. Новкъоста Л. И. Брежнева инициативагIеи юкъарчал доащаш кулгалдеши кийчъяь а леррагIа чакхйоахаш а я перспективана лаьрхIа, долла хIама чулоацаш, йоккхача социалистически юртбоахама производства дукха торонаши шеко йоацаш йола совленаша биззача боараме халкъа гIулакха тIаерза йиш хулийташ йола шерра аграрни программа.

Парте кердача наькъо юрташка кIоаргга воздействи ю юрта боахама болхлочун хIама тоадарца, ахархочун къахьегамцеи бытацеи, цунна эшараш, обществанареи коллективанареи пхи гIулакхаш вIаштIехьдахарца ювзаенцача проблемай еррнгача спектро.

Юрташка социальни прогресс хулаш хилар шаьра бIаргагу юрта боахама болхлой вахара боарам тIа-тIа лакхлуш хиларах а. 1965 шерагара 1974 шерага кхаччалца 2,5-зза лакхбеннаб Белоруссе колхозхой къахьегамах тела мах. Социально-экономически даькъе принципиальни лоархIам болаш да ахархочун дезала доходий структура хувцаялар а. Общественни боахамгара тIайоагIача доходаш дакъа шозза хIанз хиннадац аьнна доккхагIа хиннад.

Геттара шаьра гуш да, хIаране подсобни боахам хIанз укх сахьата объективни хиланза даргдоаца хIама хилар. ХIаьта, нагахьа санна хIанз а из дIабаккха йиш йоацаш бале, тхона хетачох, из лелабарца дувзаденна юртарча къахьегамхочун цхьадола хала гIулакхаш кIезигдара наькъа тIа чIоагIагIа отта мегаргволаш отта везаш да.

П. М. Машерова дийцар Мински областерча цу даькъе боккха болх чакхбоаккхаш йолча «Любань» яхача совхоза опытах.

Юртара культура чIоагIагIа айяра проблемаш ма-ярра ше ювцаш, докладчика белгалдаьккхар, дегIаенача социалистически общества еррнгача культурни потенциалах шерра пайда эцаш ца хилча из де вIаштIехьдаргдоацилга. ХIаьта из проблема къоастаяра перспективнегIа бола никъ ба аьнна хет вай городий лоархIам, культура централи уж хиларах тарра, лакхбелга, юртарча къахьегамхочоа а духовни кхача тела стационарни база а хинна дIаотта еза город.

Укх тIехьарча 8—10 шера лакхерен юкъера специальни образовани йолаш бола специалисташ а хIаьта иштта мехкен республикаи юрта боахаме уха дипломированни инженераш, экономисташ техникаш а наьха санна дукхагIа хинна хилар белгал а даьккха, нов. П. М. Машерова уйла тIерзайир цу доккхача гIулакха болча юкъерча школа лоархIама.

Хано тIагIорттадаь дIадех: хIара итт класс йистеяьккхар юкъара юкъера образовани яккхарах аттестат долаш хилар ал совгIа, хаьдда цхьан тайпара профессиональни гIулакх леладара реальни кийчо йолаш а хила веза. Лакхерча классашка деша багIарашта хаьдда специальносташ Iомаярца ювзаенна белггалара профессионально-прикладной профиль хила еза хIара юкъерча школа.

Доклад еш чIоагIа уйла тIаяхийтар юрт эргаяккхара, социальни планироване практика эргаяьккха тояза ярг ца хилара.

КПСС-а ленински аграрни политико, аьлар нов. П. М. Машерова ший къамаьл чакхдоалаш, юрт экономически социальни дегIайоалаяра гIулакха боккха лоархIам байт, шеррен сиххеи чакхдаккха дезаш оттаду из. Вай мехка коммунистически общество толаме хьалъяра боккхача лоархIамеча дукха оагIош йолча цу процессана кхетамца лостам тел парте, цун ленински Центральни Комитето, Политбюроси КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Леонид Ильич Брежневен лаьгI ца болийташ беча балхо. Социалистически юрта боахамо керда толамаш доахаргхиларах тешам лу парте политико, цо хьакъале кулгалдаро.

«Боахамий юкъарча кооперацеи аграрно-промышленни интеграцеи ларда тIа юртбоахама производствана специализаци концентраци яр» — юрта я Молдаве КП ЦК хьалхарча секретара И. И. Бодюла яьча доклада тема.

Коммунизм хьалъяра исторически процессе советски халкъа доккхий толамаш даха вIаштIехьдаьннад. Коммунистически парте революционни гIулакхаш, социалистически общество дегIаахара объективни закономерносташ хьахьокхаши къахьегамхой овлангара хьашташ белгалдувлаши йола цун политика бахьан долаш.

КПСС комплексни социально-экономически программа тIа юрта боахама лоархIаме моттиг къоастаеш хилар белгал а даьккха, докладчика аьлар, хIамаш хьакхоллаш дола низаш толаме дегIадоаладара хилайза даргдоаца хьалаш вIаштIехьдахара керттера лостам а юрта производственни отношенеш эргайоахаш тоаяра низ бола средство а я производствана концентрацин специализаци яра керда этап. Алма-Ате, бакш хинна лаьтташ карадерзадаь 20 шу дизара хетаяьча торжественни заседане ше къамаьл деш, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева белгалдаьккхад, производства концентраци цунна еча специализацеца цхьана тарьяр юрта боахам дегIабоалабара эггара ийсагIа бола никъ хилар.

ДIахо нов. И. И. Бодюла хьахьекхар, юртбоахама производство вIаштIехьъяккхара керда формаш белгалъяраи дегIайоалаяраи, царна доал дара Молдавски партийни организаце малагIа болх бу.

Iалаьмате боккха лоархIам болаш я боахамий юкъара кооперации, хьакхайкадир оратора. Цун эггара лоархIамегIара гIулакх сенах латт аьлча, из латт, доал дара экономически социальни хьалаш цхьатара нийсдарах йола вай парте программин положенеш толаме кхоачашъе цо торо хулийташ хиларах, производство вIашагIтохара боарам лакхбеш, доалахьен ши форма вIашагIаргаюгаш, колхозно-кооперативни секторе вертикальни интеграци яра материально-технически организационни ларда йоллаш хиларах.

Аграрно-промышленни интеграце дешаш ше дувцаш, нов. И. И. Бодюла ма-ярра яьшхар молдавски къахьегамхоша Iоаяь опыт. Цо белгалдаьккхар, паччахьалкхен секторе толаме болх беш шиъ союзно-республиканский шиъ республикански аграрно-промышленни объединенеш хилар. Колхозно-кооперативни секторе лаьтта леладара боахамий юкъарча кооперироване наькъагIа промышленностаца еш йола интеграци дегIаух промышленни продукци цу сектора чурча производственни гIулакхашта лаьрхIа йолча е паччахьалкхенга йохкара промышленносте бедал кийчъеш долча доакъошка.

ДIахо юртарча доал деча органий хьакъехьа ше дувцаш, нов. И. И. Бодюла белгалдаьккхар, республика колхозно-кооперативни секторе уж колхозий советаш хилар. Паччахьалкхен секторе доал ду органаш я учет, отчетность, финансировани, материальни Iалашю, кхийола функцеш шоай бе йоахкаш йола керттерча предприятей администрацеш керте латта территориальни объединенеш. Доалдараи кулгалдараи лоархIаме органаш а хинна дIаэттай уккхаза директорий советаш.

Доклада цхьа дакъа чакхйоаха мероприятеш чIоагIагIа пайдана хилар хьахьокхача экономически анализа хетадаьд.

Ший къамаьл чакхдоалаш докладчика йийцар Молдавски ССР хьалашка общественни производствана дIахо специализации концентрации яра перспективаш а. ХIаьта иштта керда организационни структура чIоагIъярцеи дегIайоалаярцеи дувзаденна хьаувтта цхьайола проблемаш а.

25 марта дIахо болх беш хилар Еррнгсоюзни Iилма-теоретически конференци.

(ТАСС).

Советашка хоржамаш — 15 июне

ХАЛКЪО СИЙ ДАЬРАШ

Ди тIехьа шерагIа яржаш латт республике моттигерча Советашка хоржамаш дара еш йола кийчо. ХIанз Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолча центральни хоржамий комиссена юкъебахийтара кандидаташ белгалбахара собранеш чакхйоах къахьегамхой коллективашка.

Цу гIулакха хетаьча заседане вIашагIкхийттаб «Малгобекнефта» НГДУ профсоюза групкома комитета членаш. Цига къамаьл даьча групкома члена М. П. Лацина предложени елар Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолча центральни хоржамий комиссена юкъевахийтара Горчханов Халата Мухьмад кандидат ве, аьнна.

Нов. Лацина енна предложени хьаллоацаш къамаьлаш дир уккхаза А. Н. Морева, кхычар. Цар белгалдаьккхар КПСС член вола Горчханов Халата Мухьмад къахьегаме а, общественна вахаре а шийгара дика хьокхам гойташ хилар.

Массанa раьза а волаш Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолча центральни хоржамий комиссена юкъевахийтара кандидаталла оттавир «Малгобекнефта» НГДУ прокатно-ремонтни цеха слесарь **Горчханов Халата Мухьмад.**

* * *

25 марта шоай юкъарча собране гулбеннабар Шаьла района «Предгорный» совхоза болхлой. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолча хоржамий комиссена юкъевахийта кандидат оттавара вIашагIкхийттабар уж.

Собране дувна оттадаьча деша хьакъехьа эггара хьалха къамаьл дир № 1 йолча тракторно-кхай бригада бригадира А. Гагаева, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолча хоржамий комиссена юкъеяхийтара совхоза болхло Дачаева Шума оттаеш предложени йоалаю цо.

Из предложени хьаллоацаш къамаьлаш дир шекара свекла кхееча бригада бригадира А. Табаева, болхлочо А. Батукаевас, тракториста нов. Умхаева, кхычар. Цар массане а Дачаева Шума йийцар из дог цIена, дика къахьегаш, совхоза общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лоацаш саг хиларах тарра.

Собране гулбеннача совхоза къахьегамхоша беррнгаш раьза а болаш Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советe хоржамаш дара йолча хоржамий комиссена юкъеяхийта оттайир **Дачаева Шума.**

Грозненски экспериментально-механически заводе дукха болхлой ба цхьаккха брак шоай продукцена юкъе ца нийсйолийташ. Царех цаI ва электросварщик Бальков Владимир Николаевич. Ший тамагIа а долаш продукци арахецаш ва из. Цудухьа ОТК болхлой тIахьожам боацаш продукци кийчъеш ва.

СУРТА ТIА: электросварщик В. БАЛЬКОВ.

И. ПЛИЕВА сурт.

«Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце VIII-ча конференцега

Советски Союза Коммунистически парте областной комитето доккха а дег тIара а моаршал дайт «Знание» яхача общества Нохч-ГIалгIай организаце VIII-ча конференце делегаташка, общества беррнгача членашка — вай сийлахьча интеллигенце вакалашка — цун мугIарашка вIашагIкхийттача Iилмахошка, халкъа боахама специалисташка, производстве хьалхалаттарашкеи новаторашкеи, культурни искусстваи деятелашка.

Езача хана гулъеннай «Знание» яхача общества республикански организаце VIII-гIа конференци. Советски халкъо а КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума соцамо, Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарало дегаш уроттадаь болча республика къахьегамхоша а толаме къахьег КПСС XXIV съезда исторически решенеш, пятилетка чакхйоала шера заданеш кхоачашъяра. Гаргакхоачаш латтача советски халкъо Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIом тIа Котало яьккха 30 шу дузача дено а союзнни автономнни республикай Лакхехьарча Советашкеи къахьегамхой депутатий моттигерча Советашкеи хургдолча хоржамаша а политически къахьегамеи хьинар, творчески энтузиазм чIоагIа чуйоссаяь советски наьха низашка.

Парте областной комитето бебоагIаш бола мах бу «Знание» яхача общества республикански организаце беча балха, дукха эзараш болча лекторий-общественникий къахьегама.

Идеологически балха лоархIаме эффективни дакъа, къахьегамхошта коммунистически кхетам балара гIулакха областной партийни организаце тешаме гIонча а хинна дIаэттай республика «Знание» яха общество. Цо беш бола болх чIоагIа юкъебахаб республика духовни вахара, доккха новкъостал ду чIоагIа бIубенна бола, марксистски образовани йола, массе а оагIорахьара, гармонично дегIабаьккха бола коммунизм хьалъераш кхетамна хьалкхебара.

Тахан «Знание» общества Нохч-ГIалгIай организацена хьалхашка латт доккхий декхараш. Парте тIахьехамо беррнгача халкъа дог айдаьча хьалашка беррига болх бе беза къахьегача коллективай 1975 шерен бIарчча пятилеткан планаш хаиал хьалха кхоачаш а IехахоачашIа яра хьакъехьарча хьадда долча декхарашца ейхха бувзабеш. «Знание» общества беррнгача члений теркам парте обкомо тIабохийт советски наха коммунистически идеалашта, Ленина сийлахь-доккхача гIулакха боарам боацаш тешаме хилара уйлаца, коммунистически йоккхийча моральни принципий уйлаца хадданза кхетам балара.

Лекционни пропагандас мамогга новкъостал де деза республике бахача наха идейно-политически, интернациональни, атеистически кхетам балара хьакъехьа КПСС обкома X пленумо баь соцам кхоачашбара, халкъашта юкъера доттагIал чIоагIдара, буржуазни идеологена, националистически шовинистически гIулакхашта духьала хьадда къовсам лоаттабара, нохчийн гIалгIайн халкъий исторически дIадахар классови позицеш тIара хьахьоккхара.

Лекторий сий дола декхар да ленински къамий политика кхоачашъеш КПСС беш болча балха результаташ, вай мехкарча халкъий доттагIала сийлахь-боккха низ дIабовзийтар, сийлахь-йоккхача социалистически Даьхен дезал шоаш хиларах бола советски наьха патриотически сакхетам ма-могга чIоагIбар. Къаьгга а тешаргволаш а дIахьокха беза ленински чурен арахьарен политика кхоачашъеш, СССР экономически оборонни низ чIоагIбеш КПСС массе а оагIорахьа беш бола болх, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа советски халкъо яьккхача Котало деррнгдунен — исторически лоархIам.

Цу деррнгие лекционни пропаганда дIахо йодача хана дикагIа вIаштIехьъяккхар, идейно-теоретически боарам лакхбари цун формаш эргаьяха тоаяри, лекторски болх хьинаре лелабара керда низаш юкъеоза, лекторски кадрашта идейни закалка яри наха политически просвещени яран кхетам баларан ленински искусствo цар караерзаяри дIадех.

Марксизма-ленинизма позице тIара мах бе беза общественни явленешта, пропаганда мехкеи дунен тIеи хула событеш, бахача наьха идейни хьашташ сиха теркаме а лувцаш, саг тешавеши кхетаргволаши е еза.

Наха знанеш телар — сийлахь декхар. Цехеи кхай тIарча станеи, культура ЦIагIеи студенчески аудиторей, массанахьа, республика къахьегамхой бахачеи къахьегачеи еийла лектора оаз.

Советски Союза Коммунистически парте областной комитет республика «Знание» общества беррнгача членашца балха керда толамаш дахар лоаш лоаца а боаккхаш дог тийша я наха юкъе политически Iилмани знанешта пропаганда елга цар кхы а шерагIа доаржаеш хиларах, цунах болла пайда лакхберг хиларах, вай мехка коммунизм хьалъяра сийлахь-йоккхача гIулакха юкъе цар доагIаш дола дакъа юкъехьоргхиларах.

КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМ

«ЗНАНИЕ» ОБЩЕСТВА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОРГАНИЗАЦЕ VIII КОНФЕРЕНЦИ

Селхан КПСС обкома политпросвещене ЦIагIа «Знание» общества Нохч-ГIалгIай организаце VIII отчетно-хоржамий конференци хилар. Цига конференце делегатий цIерагIа КПСС Нохч-ГIалгIай обкомо дайта моаршал Iодийшар парте обкома секретара **М. О. Бузуртанова.**

Цул тIехьагIа отчетни доклад йир «Знание» общества республикански организаце правлене президиума председатела **Р. П. Дулерайна.** Ревизионни комиссе балхах доклад йир цун председатела **Н. Н. Котельникова.**

Пренеех къамаьлаш дир **Р. А. Ирисханова** — «Знание» общества Шалински районни организаце правлене председатела, **Т. М. Ахматкановас** — КПСС Грозненски райкома секретара, **Ю. Л. Ростаргуева** — Грозненски мехкдаьтта института ректора, **А. Н. Переверзева** — ГрозНИИ директора заместителя, **И. З. Муштагаева** — «Знание» общества Советски районни организаце правлене председатела, **К. В. Сиземова** — правлене президиума председатела заместителя, **Е. П. Кавпацке** — естественно-Iилман знанешта пропаганда еча Iилма-методически Совета председатела, **Х. Садулаева** — Надтеречни района Знаменски юкъерча школа завуча, **В. Ф. Плахотникова** — «Старогрознефта» НГДУ парткома секретара заместителя, **Н. Ш. Шабаьянца** — Грозненски мехкдаьтта института доцента, «Знание» общества Ленински районни организаце правлене председатела.

Болх тоабара хьакъехьа хоадамбола соцам тIайийшар конференце.

Чакхъяьлар хьалхара организационни пленум: «Знание» общества Нохч-ГIалгIай организаце правлене президиума председателалла юха а **Р. П. Дулерайн** хержар, хьалхара заместителалла — **А. С. Попков,** бехктоккхаме секретаралла — **С. А. Гаргаев,** ревизионни комиссе председателалла — **Н. Н. Котельников.**

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ХОРЖАМИЙ ОКРУГЕХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Конституце 22-гIча статьяген «Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дарах йолча Положене» 25-гIчен 26-гIчен статьяшкен хьежжа Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совете хоржамаш дара укх тайпара хоржамий округаш вIашагIйоххийла:

ГОРОД ГРОЗНЕРА ЛЕНИНСКИ РАЙОН

1. **Ленински хоржамий округ** (центр-академика М. Л. Миллионщикова цIерагIча Къахьегама Шеча Байрахха ордена Грозненски мехкдаьтта института спорта Дворец).

Укх улицай доазонегIа: Пролетарски, Ахриев ГIапура, Субботникова, Сафонова, Московски, Московски переулок, Черноморски, Кавказски, М. Горьке, Интернациональни, Пионерски, Ленина, Иванова переулок (Шолжа тIа ккхаччалца), ер кварталаши: 192, 194, 196, 222, 224, 226, 228, 230, 254, 256, 258, 280, 282, 284, 286, 288, 318, 320, 322, 344, 346, 348, 360, 362, 364, 366, 712, 740, Грозненски мехкдаьтта института общежити чу а йоагIаш.

2. **Дзержински хоржамий округ** (центр—Грозненски кооперативни профессионально-технически училища).

Укх улицай доазонегIа: Николаева-Терешкова, Ленина, Сафонова, Московски, Московски переулок, Рубежни, царца кварталаш: 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 710 чу а йоагIаш.

3. **Ждановски хоржамий округ** (центр—№ 2 йола школа-интернат).

Укх улицай доазонегIа: Артельни, Ремесленни, Киевски, Урожайни (Шолжа тIа ккхаччалца), Абаканскн, Санаторни переулок, Чехова, ер кварталаши: 2, 4, 8, 10, 10а, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 30а, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 66а, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 289, 291, 292, 295, 297, 299, 742, 746, 748, 750, 914, 1298. Киевски улицагIара 1-негара 31-нега ккхаччалца дола цIеноши, Дай-мехка тIема инвалидий госпитали ПТУ-5, ПТУ-6 общежитии чу а йоагIаш.

4. **Калинински хоржамий округ** (центр — № 38 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Лагерни, Дарвина, Громова, Фурманова, Гельмана, Речной, Насыпной, Жуковске, Ляпидевске, ер кварталаши: 1082, 1084, 1086, 1088, 1092, 1094, 1096, 1106, 1120, 1122, 1124, 1150, 1152, 1154, 1156, 1158, 1160, 1162, 1164, 1166, 1168, 1170, 1172, 1174, 1176, 1178, 1180, 1182, 1242, 1244, 1248, 1274, 1294, 1296, педучилища № 1 йола общежити чу а йоагIаш.

5. **Киевски хоржамий округ** (центр — № 56 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Тухачевске, Дьякова, проспект Кирова, Спокойни, Виноградни, Лагерни, ер кварталаши: 1100, 1246, С. Дудаева бульварагIара: 2, 3, 4, 5, 5а, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, Тухачевске — 2, 4, 6, 14, 16, 18, проспект Кирова — 5, 11, 11а, 13, 21, 27, 31, 33, Дьякова — 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 1-ча Садовой—31, цIеноши учета механизаци яра техникума общежитии чу а йоагIаш.

6. **Краснознаменни хоржамий округ** (центр — Малхбузехьарча электросетей клуб).

Укх улицай доазонегIа: Старопромысловски шоссе, Маяковске, Коммунистически, Деловой, Ноябрьски, Северни, Февральски, Тасуева, Моздокски, Серноводски, Малгобекски, ер кварталаш: 491, 493, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 639, 641, 653, 781, 841, 843, 853. Старопромысловски шоссе дагIа гIишлон управления ЖКК цIеноши чу а доагIаш.

7. **Красномолотовски хоржамий округ** (центр — «Красный молот» завода культура цIа).

Укх улицай доазонегIа: Грибоедова, Первомайски, Татарски, П. Лумумба, Казански (Шолжа тIа ккхаччалца), Наурски, Б. Хмельницке, Федеративни, Деловой, Коммунистически, Маяковски, Моцарта, ер кварталаши: 379, 381, 383, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 481, 483, 485, 487, 489, 495, 497, 499, 617, 673, мясокомбината общежити чу а йоагIаш.

8. **Лермонтовски хоржамий округ** (центр — № 3 йола профессионально - технически училище).

Укх улицай доазонегIа: Гикало, Первомайски, Октябрьски, Стахановски, Грибоедова, Татарски, П. Лумумба, Казански, (Шолжа тIа ккхаччалца) ер кварталаш: 337, 339, 341, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 359а, 361, 363, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 415, 417, 419, 421, 1-ча горбольнице цIеноши чу а доагIаш.

9. **Пионерски хоржамий округ** (центр — Грозненски трамвая управлени).

Укх улицай доазонегIа: Севастопольски, Черноморски, Кавказски, Московски, Х. Нурадилова, Чайковске, Курски, (машиннаькъа линега ккхаччалца), Спокойни, 1-гIа Садови, Виноградни, Урожайни, (Шолжа тIа ккхаччалца) ер кварталаши: 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 158а, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 716, 718, 720, 724, 726, 728, 814, 1270, 1272, № 3 йолча совхоза цIеноши чу а доагIаш.

10. **Пролетарски хоржамий округ** (центр — республиканскн тевакий театр).

Укх улицай доазонегIа: Чехова, Пушкина, Стахановцева, Красных фронтовиков, Репина, проспект Революци, Ленина, Субботникова, Ахриев ГIапура, Пролетарски (Шолжа тIа ккхаччалца) ер кварталаш: 255, 257, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 283, 285, 287, 301, 303, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 350, 352, 354, 356, 358, 671 чу а йоагIаш.

11. **Пушкински хоржамий округ** (центр — республиканскн шахматно-шашечни клуб).

Укх улицай доазонегIа: Маяковске, проспект Победа, Дагестански, проспект Революци, Репина, Красных фронтовиков, Стахановцев, Октябрьски, Первомайски, Гикало (Шолжа тIа ккхаччалца). Чехова, Пушкина ер кварталаши: 239, 241, 243, 245, 249, 251, 253, 259, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 331, 333, 335, 337, 339, 343, 345, 791, Победа проспектагIара цIеноши: 1/82, Iа, № 1 йолча роддома медучилища общежити, Маяковске улицагIара 84, 84а, 86, 86а цIеноши чу а доагIаш.

12. **Севастопольски хоржамий округ** (центр — хлебокомбината клуб).

Укх улицай доазонегIа: переулок Иванова, Ленина, Пионерски, Интернациональни, М. Горьке, Московски, Х. Нурадилова, Черноморски, Чайковске, Краснофлотски, Узкоколейни переулок, Магистральни (Шолжа тIа ккхаччалца) ер кварталаши: 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 300, 302, 304, 312, 314, 316, 368, 370, 372, 374, 376, 380, 382, 730, 732, 910, 912, Трудовой улицагIа дагIа цIеноши 37, 59, 61, 63, 65, 67, Пионерски — 89, 91, Н. Буачидзе — 78, Ленина — 40а, 42а, цIеноши, Трудовой улицагIара 378 кварталера пхи цIа, Ленина улицагIа дагIа 9-этаж йола цIа чу а доагIаш.

13. **Славянски хоржамий округ** (центр — № 4 йола гIишлон - монтажни управлени.

Укх улицай доазонегIа: Старопромысловски шоссе, Маяковске, Серноводска, Моздокски, Тасуева, Февральски, Северни, Ноябрьски, Ставропольски, Славянски, Балтийски, Алтайски, ер кварталаш: 525, 527, 529, 531, 579, 581, 623, 627, 629, 635, 643, 647, 649, 681, 683, 703, 703а, 707, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 779, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 855, 857 чу а йоагIаш.

14. **Ставропольски хоржамий округ** (центр — консервни завода клуб).

Укх улицай доазонегIа: Наурски, Б. Хмельницке, Маяковске, Федеративни, Деловой, Ноябрьски, Ставропольски, Славянски, Дачни, Оборонни, Балтийски, Авиационни, Луговой, Машинни, Онежски, ер кварталаши: 443, 445, 447, 475, 477, 479, 501, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 571, 583, 585, 587, 609, 611, 613, 615, 619, 621, 625, 631, 633, 637, 687, 689, 691, 693, 705, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, «Вилюр» яхаш хиннача кирпичикий завода, № 2 йолаш хиннача кирпичикий завода, № 2 йолча гIишлон материалий комбината, кирпичикий завода, респотребсоюза Первомайски роща цIеноши чу а доагIаш.

15. **Хмельницкий хоржамий округ** (центр — «Родина» яхача плодоовощной совхоза клуб).

Укх улицай доазонегIа: Б. Хмельницке, Тверски, Светлы, Машини, Луговой, Авиационни ер кварталаши: 565, 567, 569, 573, 575, 577, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 695а, 695, 699, 701, 719, 721, 723, 769а, 771а, 777а, 775, 777, 779, 787, 793, 795, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 839, 859, «Родина» яхача плодоовощной совхоза 1-гIен 2-гIен участкаши чу а йоагIаш.

16. **Университетски хоржамий округ** (центр — госуниверситета общежити).

Укх улицай доазонегIа: Дьякова, проспект Кирова, Коснора ер цIеноши: Тухачевске улицагIа 20, 22, Дьякова — 1, 3, 3б, 5, 5а, 7, 7б, 9, 11, 17, 17б, 19, 21, 23, 25, 27, проспект Кирова 43, 47, 49, 51, Коснора — 4, 6, 8, 24, 28, 30, 32, 34, кооперативни техникумен госуниверситетен общежитеш чу а йоагIаш.

ГОРОД ГРОЗНЕРА ЗАВОДСКОЙ РАЙОН

17. **Андреевски хоржамий округ** (центр — Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене жилищно-коммунальни контора цIе уголок).

Андреевски долина яхача поселкерча корпусий доазонегIа: Электронни улицагIа 10, 12, 14, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, Электронни переулкагIа 21, 23, 25, 27, 29, Электронни улица 2-гIча переулкагIа: 4, 6, 8, 163, 164, Звездни улицагIа 4, 6, 8, 10, 12, 12/20, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 52, Звездни переулкагIа 1-негара 10-нега ккхаччалцен 12-негара 18-нега ккхаччалцен, Донецки улицагIа 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, Сормовски улицагIа 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17/20, 19, 21, 23, 25, Кубински переулкагIа 1/4, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11/5, 12/3, Кубински улицагIа 2/8, 6, 12, 14, 2/17, 16, 22, 24, Черниговски, 2, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 21, 25, 27, 19, 13/23, Энергетикий 1, 3, 4, 5, 7, 6, 8, 10, 12, Энергетикий переулкагIа 2-негара 18-нега ккхаччалца, корпус 111, Электронни улицагIа 1/3, 4, 5/2, 7, 9, 11, 13, 15, Донецки 1/10, 4, 5, 6, 7, 8/9, цIеноши: 35, 1, 2, пожарни даькъа общежити — 10, Читински улицагIа 2, 4, 6, Орски улицагIа 1, 3, ТЭЦ цIеноши 1, 3, 4, 5, Ацетонови завода цIеноши 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, Прудни улицагIа 7, 12, 16, СалаIара цIа, Г-01, Сунженски Iама юххьера, ст. Алде разъезда техсаба, машиннаькъа переезда 775 км, Бакланов гув тIара цIеноши.

18. **Ашхабадски хоржамий округ** (центр — химикий культура Дворец).

Укх кварталий доазонегIа: 30-негара 73-нега ккхаччалца, цIеноши: Ашхабадски улицагIа 1, 3, 5/12, 7/11, 13, 15, 17, 21, 23, 25, 27, 29, 33, 35, 37, 39, 52/19, Карабулакски 31, 5, 33, Иркутски 1-негара 10-нега ккхаччалца, Выборгски 2, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 18, 22, Могилевски 32, 48, 50, 52/19, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, Новосибирски 8, 16, 28, 29, 27/16, 31, 33, Оренбургски 45, Пятигорски 16, 24, 18, 21/27.

19. **Верхоянски хоржамий округ** (центр — № 58 йола юкъера школа).

Укх цIеной доазонегIа: Оренбургски улицагIа 8, 10, 14/18, 16/15, 2/11, 13, 15, 17, 19, Гурьевски 10/1, 12, 14, 16, 17/21, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35/14, 35/20, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, лесхоза цIеноши Сухумски улицагIа 1, 3, 5, 7, 8/18, 10/15, 12/18, Сухумски 1-ча переулкагIа 3-негара 14-нега ккхаччалца, 16, 20, 24, 26, 28, 30, 17/9, 19, 21, 23, 25, Оренбургски 1-ча переулкагIа 2/4, 1/6, 8, 10, 12, 14, 16, Донбасски переулкагIа 3/5, 7/3, 9, 10, 11, 13, 12, 18/48, Могилевски улицагIа 6/6, 10, 14, 16, 12, 8, 4, Рыбински 2/5, 7, 9, Гурьевски 5, 3, Карабулакски 13/1, 3, 7, 9, 11, Менделеева 2/5, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16/2, 20, Оренбургски 4, 6, 1/18, 3, 5, 7, Оренбургски 1-ча переулкагIа 1/9, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17/6 Сухумски 2-ча переулкагIа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7/2, 8, 10, 12, 14, 16, 18/4, водоразборни сооружене цIеноши, Карабулакски улицагIа 20, 21, 21а, 23, Выборгски 3, 3а, 5а, Верхоянски 4, 4а, турбаза.

20. **Выборгски хоржамий округ** (центр — № 52 йола юкъера школа).

Укх цIеной доазонегIа: Оренбургски улицагIа 35, 37, 39, 41, Выборгски — 25, 27, 29, 31, Пятигорски переулкагIа 2, 4, 6, 8, 10, 12, 9, 11, 1, 3, 3а, 5, 7 Родникови улицагIа 2/30, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12/33, 20, Верхоянски 20, 22, 26, 28, 17, 19, 21, 23/20, 25/21, 27, 29, 31, 33, 35, Донбасски переулкагIа 17/25, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 16, 18, Сухумски улицагIа 16/28, 18, 22, 15, 17, 19, 20, Гурьевски 20/23, 22, 24, 26, 28/16, 30, 32, 34, Ашхабадски 43, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, инвалидий къаьнабарийн тубдиспансера цIеноши Пятигорски улицагIа 3, 5, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 11/23, Новосибирски улицагIа дагIа цIеноши 1/12, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25/13, 53, Могилевски — 7, 9, 11, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 52, 54, Верхоянски — 5, 9, 7, 5/13, 11/22, Рыбински — 2, Оренбургски — 20, 24/14, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, Выборгски — 15.

21. **Заводской хоржамий округ** (центр — В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец).

Укх цIеной доазонегIа: Культура проспект 3, 4, 6, 8, Индустриальни улицагIа 2, 4, 14/1, 16/2, химико-технологически техникума, № 2 йолча технически училища, школа-интерната № 1, Социалистически улицагIа — 3/5, 5/8, Парафинови 3, Абульяна 4, 8/6, Лескова 4, 6, 8, Лескова переулкагIа 2/7, 5/1, 4, 6, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 17, Батаева улицагIара цIеноши, Строителий — 2, 4, 6, 8, 10/21, 14, 16, Социалистически 7, 9, 11/9, 13/14, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 28, 28а, 28б, 30/12, Ермоловски 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, Индустриальни 20, 22, 26, 28, 34, 36, 38, Нефтезаводской 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, Абульяна 3, 5, 7, 9, 11, 16, 23, 25, 27, Кремингова 3, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14/10, 18, 17, 19, 26, Лескова 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16/14, 17, 18/21, 19, 20, 22, 24/20, Электротонови 4, 6, 8, 10, 22, Тамбовски улицагIа дагIа цIеноши.

22. **Индустриальни хоржамий округ** (центр — «Грознефтехимзаводы» объединене производственно - товарни контора клуб).

Укх корпусий доазонегIа: 113, 113а, 114, 115, 119а, 186, 188, 195, 195а, 196, Горводокачка цIеноши 4, 6, центральни ловушка, стеклоцеха № 2, Гравиемойни поселка, укх улицашкара цIеноши чу а доагIаш: Батумски, Ищерски, Тупикова, переулкаш: Батумски, Д. Бедного, улицаш Поповича 5, 14, 132-негара 143-нега ккхачалца, Индустриальни 1, корпусаш — 149, цIеноши — 779-ча километри, машиннаькъахой цIеноши, машиннаькъахой общежити, улицаш — Индустриальни 40, 42, Строителий 1, 3, 5, 7, 11, 13, Социалистически 23, 32, 34, 36, 38, больница № 4, улицаш — Нефтеперегонни 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 19, Жулова 1, 2/46, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 58, 16, 18, Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода общежити, цIеноши: Новгородски улицагIа, гIишлон материальни комбината 1-негара 15-нега ккхаччалца, «Парафинови» яхача трамвай соцача моттигера, «Юннатий» станци, кварталаш: 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 101, 105, 665.

23. **Кировски хоржамий округ** (центр — Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода клуб).

Укх цIеной доазонегIа: улицаш Томски 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 20, 21а, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 37а, 38, Литовски 3, 5, 9, 11, Каменски 15-негара 26-нега ккхаччалца, Литовски 1-ча переулке 1-негара 6-нега ккхаччалца, Литовски 11-ча переулке 1-негара 9-нега ккхаччалца, Литовски III-ча переулке 2-негара 15а-нега ккхаччалца, улицаш: Омски 3, 5, 6, 6а, 7, 8, 8а, 9, 15, 17, Линейни 1, 1а, 3, 3а, 5, 5а, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23/1, 25, 27, 27а, 29, 29а, 31/1, 39, Рижски 1/33, 2/35, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, Мински 1/35, Летчикий 4, 6, 8, 10/9, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, Азовски 1, 2, 3, 4/2, 5, 6/1, 7, 8, 9/11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 16/2, 18/1, шоллагIа Азовски переулок 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, улицаш — Мединински 2/41, 3, 5, 7, 47, Солнечни 8/23, Линейни 63, 65, 69, 71/1, 73/2, 75/1, 77, 19, 81/21, Летчикий 25/5, 27, 29, 31/8, 36, 33/7, 35, 37, 42, 4/10, Смоленски 3, 5, 34, 9/2, 11, 13, 15, 17, 19/1, Андреевски 4, 6, 10/38, 12, 14, 16, 18, 20/5, 3, 5, 21, 22/8, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 31/8, Гризодубова 3, 4, 6, 1/7, 7/17, 9, 10, 19, 12, 14, Новогрозненски 4, 6, 8/39, 3, 5, 7, 20/8, 12, 14, 16, 18/7, 22, 24, 26, 28, 30/11, 9, 11, 32/7, 34, 36, 38, 40, Походни 1/11, 2/13, 3, 4, 5, 6, Косогорни 3, 5, Эстрадни 1, 3, 5, 7, 13/31, 9, 11, Зелени 1/13, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 12/9, Ученически 1/9, 6/9, 8/10, 11/7, 12/11, 3, 5, 7, 9/12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20/10, 19, 21, 27, 29, 31, 33, Ангарски 1/3-негара 23-нега ккхаччалца, 25, 27, 26, 31, Магазинни 10, 12, 14/17, Амурски 2/1, 4, 6, 8, 10/4, 14/3, 16, 18, 20, 22, 24/2, пожарни даькъа цIеноши, улица — Ржевски 6, 8, 10, 11, 16, Ученически переулке керттерча сооружене цIеноши улица Ацетонови 3/13, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 33, 18/1.

24. **Маяковски хоржамий округ** (центр — Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода общежити, В. И. Ленина цIерагIча проспект Победа).

Укх кварталий доазонегIа: 205, 207, 233, 235, 203, 237, мехкдаьтта техникума общежити, цIеноши проспект Победа 5, 5а, 7, 9, 11, 16, 18, 20, 22/73, проспекту Революце 4, 6, 6а, 8, 8а, 10, улица Роза-Люксембург 1, 3, 5, 5а, 9, 11, 13, 15, 23/71, 25, 25а, Тамански 85, проспект Победа, 2, 4, 6, 8, 8а, 10, 12, 14, Дагестански улица 69, 71, Титова 98, Грибоедова 75, Старопромысловски шоссе 3.

25. **Строительни хоржамий округ** (центр — № 50 йола юкъера школа).

Укх цIеной доазонегIа: улица Гаражни 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 9а, 10, 10а, переулок Можайски 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 13а, 15, Донской 3, 3а, 4, 10, 12, 14, 16, улица Стадионни 25, 26, 27, 28, 29, 30, 30а, 31, 32, 33, 34, 34а, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, Аргунски переулкагIа 3, 5, 7, 9, Перекопски 3, 3а, 5, 5а, 7, 7а, 9, 9а, Бажова 4, 4а, 10, улицаш: Фасадни 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 24, 24а, 24б, 24в, 26, 41, 43, 45, 47, 50, Астраханси 12а, 14, 16, Трестовски 27, цхьоалагIа переулок Гаражни «Кавэлектромонтаж» гIишлон-монтажни управлене сектора очистка цIеной улицаш: Фасадни 1, 2, 3, 4, 5, 7, 7а, 7б, 7в, 8, 9, 10, 10а, 11, 13, 15, 15а, 17, 17а, 18, 19, 19а, Стадионни 1, 2, 3, 4, 5, 5а, 6, 6а, 7, 7а, 8, 8а, 9, 10, 10а, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, переулкаш: Ясни 3, 9а, 10, 11, 12, Бажова, 3, 9, 11, Огородни 2а, 4а, 10а, № 8 йола больница, улицаш Дробильни 1, 3, Астраханcки 2, 4, 6, 8, 10, 12.

26. **Центральни хоржамий округ** (центр — № 1 йола технически училище).

Укх кварталий доазонегIа: 97, 103, 107, 111, 113, 115, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 195, 197, 199, 201, 661, 666, 117, 119, 121, 151, 153, 169, 171, 173, 189, 191, 193, 69, 71, 73, 123, 125, 127, 129, 143, 145, 147, 149, 175, 177, 185, 187.

27. **Чернышевски хоржамий округ** (центр — санитарни просвещене Цlа).

Укх кварталий доазонегIа: 59, 61, 63, 65, 67, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 179, 181, 185, 209, 211, 255, 227, 229, 231, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 669.

ГОРОД ГРОЗНЕРА ОКТЯБРЬСКИ РАЙОН

28. **Ульяновски хоржамий округ** (центр — № 5 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Сайханова, П. Мусорова, Ульянова, Буровой, 8 марта, цIеноши 2, 4, 69, 69а, 69б, Анисимова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода а укх улицагIара а цIеноши: 8 Марта, 1, Ульянова, 40, переулок Ульянова, 8, Огородни улицагIара общежити, кварталаш: 684, 810, 810а, 976, 978, 980, 486, 488, 504, 908, 500, 502, 384, 490, 494, 508, 498, 496, 506, 514, 686, 518, 520, 522, 524, 526, 688, 690, 692, 528, 530, 532, 694, 534, 536, 538.

29. **Алексеевски хоржамий округ** (центр — дорожностроительни управлени).

Укх улицай доазонегIа: П. Мусорова, Возрождени, Багратиона, Матросова, Куйбышева, кварталаш: 630, 636, 796, 798, 800, 802, 936, 940, 942, 944, 962, 946, 948, 996, 998, 1022, 1022б, 1042, 1044, 1044в, 1000, 492, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 754, 756, 730, 792, 788, 794, 794а, 952, 938, 954, 804, 956, 1002, 1004, 1006, 960.

30. **Войковски хоржамий округ** (центр — Крупске цIерагIа культура Цlа).

Укх улицай доазонегIа: Надкарьерни, Левандовске, шоллагIа Надкарьерни переулок, Сайханова, Курганова (Шолжа тIа ккхаччалца), царца кварталаш: 36, 22, 23, 37, 38, 39, 626, 628, 958, 582, 586, 584, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 704, 706, 708, 744, чу а йоагIаш Боевой улицагIара цIеноши: 1, 2, 3, 4, 29, 6, 8, 8а, 8б, 8г, 5, 7, 9, 13, 13а, 13б, 17, 17а, 17б, 19, 19а, 23, 23а, 23б, 23г, 21, 21а, 21б, 25, 27, 27а, Крупске 27, Ленинградски переулок (Шолжа тIа ккхаччалца), кварталаш: 34, 35, 33, 27, 28, 29, 30, 31, 738, 14, 15, 17, 19, 12, 8, 9, 2, 21, 20, 3, 24, 25, 26, 5, 18, 1.

31. **Конотопски хоржамий округ** (центр — № 39 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Алмазни, Морской, Цимлянски, царца ер кварталаш а йолаш: 1186, 1188, 1190, 1192, 1194, 1196, 1198, 1200, 1202, 1204, 1206, 1208, 1210, 1212, 1214, 1216, 1218, 1220, 1222, 1224, 1226, 1234.

32. **Космодемьянски хоржамий округ** (центр — № 30 йола бархI шера школа).

Укх улицай доазонегIа: Ленина, С. Лазо, Гудермесски, Мальцева, Ханкальске, Филатова, Гудермесски переулок, Буровой, укх улицагIара цIеноши Ленина, 201, 201а, 203, 203а, 205, 205а, 205б, 207, 207а, 207б, 209, 211, 213, Багратиона, 33, 35, Расковай, 120, 122, 126, 128, Чайкина, 17а, кварталаш: 1062, 966, 1046, 1048, 1064, 1066, 1068, 698, 700, 702, 982, 984, 984а, 1118, 1140, 1304, 1260, 1262, 1284, 1286, 1304а, 986, 986б, 1142, 1300, 1144, 1278, 1280, 1296, 1298, 988, 1030, 1132, 1134, 1136, 1264, 1130, 1034, 1126, 1128.

33. **Котовски хоржамий округ** (центр — № 23 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Каякенски, П. Мусорова, Ульянова, Буровой, 8 Марта, Ассиновски, Кирова, царца ер кварталаш а йолаш: 1068, 1074, 1076, 812, 680, 682, 678, 874, 922, 924, 788, 1070, 1028, 864, 866, 858, 838, 840, 842, 844, 834, 836, 832, 830, 846, 876, 1036, 1032, 1034, 820, 824, 822, 828, 826а, 824а, 860, 826, Орджоникидзе цIерагIча городокера 344 — негара 362—нега ккхаччалца йола корпусаш № 2 йола роддоми а долаш.

34. **Куйбышевски хоржамий округ** (центр — № 35 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Матросова, Аргунски, Багратиона, Лесопильни, З. Космодемьянске, Ленина, Магадански, царца ер кварталаши: 610, 612, 614, 620, 622, 624, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 776, 916, 918, 920, 990, 992, 994, 1014, 1016, 1018, 1020, 1024, 1026, 1040, 1102, 1104, больницей а йолаш.

35. **Мичурински хоржамий округ** (центр — № 16 йола юкъера школа).

Укх улицай доазонегIа: Кольбуса, Филатова, Ханкальски, царца ер кварталаш а йолаш: 1310, 1312, 1314, 1224, 1226, 1228, 1470, 1316, 1318, 1320, 1322, 1324, 1326, 1328, 1340, 1342, 1344, 1346, 1328а, 1348, 1350, 1352, 1354, 1330, 1332, 1334, 1336, 1338, 1356, 1358, 1360, 1362, 1364, 1220, 1222, 1230, 1232, 1236, 1238, 1330а, 1332а, 1334а, 1336а, 1366, 1368, 1370, 1372, 1374, 1392, 1394, 1396, 1398, 1400, 1420, 1422, 1426, 1428, 1444, 1446, 1448, 1450, 1452, 1376, 1378, 1380, 1382, 1402, 1404, 1406, 1408, 1430, 1384, 1386, 1388, 1390, 1390а, 1410, 1412, 1414, 1416, 1418, 1432, 1434, 1436, 1438, 1440, 1442, 1454, 1456, 1458, 1460, 1462, 1464, 1464а, 1466, 1464б.

36. **Нахимовски хоржамий округ** (центр — № 57 йола юкъера школа. Укх улицай доазонегIа: Самашкински, Саратовски, Новопромысловски, царца ер кварталаши: 1060, 1050, 1056, 1108, 1110, 1152, 1054, 1058, 1138, 1072, 1116, 1112, 1114, Тобольски улицагIарча 1306 кварталера 3-негара 59-нега ккхаччалца, Заболотни улицагIара 189, 193, 191, 195, 197, 199, 201, 203, 205, Нахимова — 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, Сайханова — 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 141, 143, 145, 147, 242, 248, 256, 254, 260, 258, 3, 5, 7, 9, 236, 240, 238, 246, 250, 22, 24, 226, 232, 232а, 232б, 234а, 3, 5, 11, 15, 286, 228, 228а, 228б, 230, 234а, цIеноши машиннаькъахой больницен.

37. **Новопромысловски хоржамий округ** (центр — Н. Островске цIерагIа клуб).

«Октябрьнефть» НГДУ укх участкай доазонегIа: 12, 23, 22, 10, 42, 35, 58, 63, 49, 47, 45, 20, 21, 32, 15, 35, 56 участка 199-негара 214-нега, 242-негара 246б-нега ккхаччалцен 250, 250а, 319, 321 корпусаши № 5 йола городской больницен.

38. **Октябрьски хоржамий округ** (центр — Октябрьски бурув тохара балхий управлене цIе уголок).

Укх улицай доазонегIа: Верхни, Кузбасски, Выгонни, Горни, Самолетни, царца ер кварталаш: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 49, 50, Новосадови, Верхни улицагIара цIеноши, 30 участкера 166-негара 198-нега ккхаччалца Трамвайни переулка тIа дIаотташ йолен 399, 400 корпусаш, 56 участкера 9-негара 59-нега ккхаччалца дола цIеноши а долаш.

39. **Свердловски хоржамий округ** (центр — къора-меттаза берий школа).

Укх улицай доазонегIа: Ленина, З. Космодемьянске, Лесопильни, Багратиона, Возрождени, П. Мусорова, царца ер кварталаши: 510, 512, 574, 576, 572, 578, 632, 634, 640, 638, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 742, 540, 542, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 544, 558, 560, 564, 566, 568, 570, 808, 696, 784, 806, 932, 752, 780, 562, № 2 йола горбольницен а йолаш.

40. **Спартаковски хоржамий округ** (центр — Къилбаседа-Кавказа машиннаькъа Грозненски отделени).

Укх улицай доазонегIа: Крупске, Привокзальни, Чернышевске, Рабоча, Субботникова, Новочеркасски, Зюзина (Шолжа тIа ккхаччалца), царца я кварталаш: 283, 275, 277, 279, 281, 257, 423, 43, 47, 45, 49, 51, 53, 55, 57, 675, 677, 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 41а, № 2 йола детдом, узлови общежити 131-ча гIишлон-монтажни поезда № 20 йола цIа, Гужевой переулкагIара машиннаькъахой цIеноши 47, 48, 49, 49а; Привокзальни улицагIара цIеноши 1, 3 а долаш.

41. **Урицки хоржамий округ** (центр — городской санитарно-эпидемиологически станци).

Укх улицай доазонегIа, Сайханова, Ассиновски, Мурмански, Арзамасски, Измайловски, Новопромыслови, царца ер кварталаши 40, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 886, 888, 890, 882, 884, укх улицай Дербентски 4, 6, 10, 44, 46, 48а, 50а, 38, 40, 41, 42, 48, 50, Гончарни 97, 99, 101, 103, 105, Сайханова улица 902, 880, 878, 862, 856, 854, 852, 850, 848, 1038, 23, 24, 25, 898, 896, 870, 868, 894, 892, 900, 902а, кварталашкара цIеноши а долаш.

42. **Ханпаши - Нурадиловски хоржамий округ** (центр — № 4 йола библиотека).

Укх улицай доазонегIа: Магистральни, Шаумяна, Сайханова, Курганни (шолжа дIаккхаччалца), царца ер кварталаш а йолаш: 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 470, 468, 472, 474, 476, 480, 482, 816, 904, 906, 478, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 736, 734, 818, 872.

ГОРОД ГРОЗНЕРА СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

43. **Бутенковски хоржамий округ** (центр — «Электроприбор» завода клуб).

Иванов городокерча Трудовой улицагара «Электроприбор» заводалга ккхаччалцен. Бутенко поселка малхбоален оагIонгахьара Григоровича улицара ккхаччалцен дагIача, 8, 15, 27, 126, 420 участкайн, 9-чен 10-чен городокий цIенойн доазонегIа.

44. **Горьковски хоржамий округ** (центр — М. Горьке цIерагIа клуб).

Иванов городокерча Библиотечни улицагара Трудовикий улицага ккхаччалца дагIача, Газгородокерча, Солечая Балка участкерча цIеной доазонегIа а ялхлагIа горбольница а.

45. **Карпински хоржамий округ** (центр — ТЭЦ-3 общежити).

Катаяма цIерагIча поселкерча 1-негара 3-нега ккхаччалца йолча линешка, Шефски, Заветы Ильича улицашка, Карпински кургана поселка 88, 88а кварталашка дагIача цIеной доазонегIа.

46. **Катаямовски хоржамий округ** (центр — № 54 йола школа).

Катаяма цIерагIча поселкерча 9-негара 12-нега ккхаччалца йолча линейн Красинен Заветы Ильичан улицайн цIеной доазонегIа.

47. **Кимовски хоржамий округ** (центр — КИМ цIерагIа клуб).

Укх цIеной доазонегIа: Загряжски, Старый, Новый, Бутенко поселкаш, Григоровича улицагара малхбузен доазонга ккхаччалца а, участкаш 2, 48, Маяковски городока 63-негара 72-нега ккхаччалцен 74, 75 цIеноши.

48. **Морозовски хоржамий округ** (центр — № 45 йола школа).

Дубовой улицагара Библиотечни улицага ккхаччалца долча цIенойн Катаяма цIерагIча поселкерча Державинен Заветы Ильича яхачен улицайн доазонегIа.

49. **Нефтемайски хоржамий округ** (центр — Пролетбат цIерагIа клуб).

Нефтемайск городока, Подгорни, Мельникова, Артемовски элеватора №№ 36, 38, 41, 58, 59, 61, 62, 65, 66, 69, 78, 79, 118, 120, 124, 975 участкай цIеной доазонегIа.

50. **Пугачевски хоржамий округ** (центр — № 11 йола юкъера школа).

Катаяма цIерагIча поселкерча Жигулевски улицагара Дубовой улицага ккхаччалца Державинен Заветы Ильичан яхачен улицагIа дагIача цIеной доазонегIа.

51. **Ташкалински хоржамий округ** (центр — № 55 йола школа).

Катаяма цIерагIча поселке 4-негара 8-нега ккхаччалца йолча линейгIа, Шефски Заветы Ильичан улицегIа 89, 90, 91, 429 кварталашка дагIача цIеной доазонегIа.

52. **Трансмашевски хоржамий округ** (центр — Артема цIерагIа клуб).

Грозненски, Красной Турбина, Кирпичикий завода поселкай, Маяковске городока 1-негара 62-нега ккхаччалца дагIача а «СевКавнефтегазстрой» объединене а цIеной доазонегIа.

53. **Южни хоржамий округ** (центр — № 49 йола школа) Катаяма поселка 12-линегара Черноземни улицага ккхаччалцей Красина, Заветы Ильича улицегIен дагIа цIеноши.

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОНА

54. **Ачхой-Мартановски хоржамий округ** (центр — Ачхой-Мартан, районни культура ЦIа).

Ачхой-Мартана къилбаседа оагIоръа Советски улицагара дIахон хил деъьен доазонегIа.

55. **Бамутски хоржамий округ** (центр — Бамутски юрта Совет).

Юртсоветаш: Бамутски, Ореховски.

56. **Валерикски хоржамий округ** (центр — Валерик, культура ЦIа).

Юртсоветаш: Валерикски, Шалми-Юртовски.

57. **Закан-Юртовски хоржамий округ** (центр — Закан-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Давыденковски, Закан-Юртовски, Самашкински станцера поселок, Самашкински юртсовета Новый Шарой яха поселок.

58. **Катыр-Юртовски хоржамий округ** (центр — Катыр-Юрт, юртара клуб).

Юртсоветаш: Катыр-Юртовски, Лермонтов-Юртовски.

59. **Новосельски хоржамий округ** (центр — Ачхой-Мартан, № 2 йола бархI шера школа).

Ачхой-Мартан Советски улицага дена юрта къулбехьарча оагIон доазонагIа.

60. **Самашкински хоржамий округ** (центр — Самашкински юрта Совет).

Юртсовет Самашкински.

ВЕДЕНСКИ РАЙОН

61. **Белгатойски хоржамий округ** (центр — Белгатойски юрта Совет).

Юртсоветаш: Агишбатойски, Белгатойски, Даргински, Тазен-Калински, Курчалински, Эрсенойски.

62. **Веденски хоржамий округ** (центр — Веденски юрта Совет).

Юртсоветаш: Веденски, Дышне-Веденски, Макажойски, Харачойски.

63. **Махкетынски хоржамий округ** (центр — Махкетынски юрта Совет).

Юртсоветаш: Агиштынски, Киров-Юртовски, Махкетынски, Сельментаузенски, Хаттунински.

64. **Ца-Веденски хоржамий округ** (центр — Ца-Веденски юрт Совет).

Юртсоветаш: Гунински, Ца-Веденски, Элистанжински.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОН

65. **Алхан-Калински хоржамий округ** (центр — Алхан-Калински юрта Совет).

Юртсовет: Алхан-Калински.

66. **Комсомольски хоржамий округ** (центр — Комсомольски юрта Совет).

Юртсоветаш: Дачу-Борзовски, Комсомольски.

67. **Кулярински хоржамий округ** (центр — Кулярински юрта Совет).

Юртсоветаш: Кулярински, Октябрьски.

68. **Майски хоржамий округ** (центр — ст-ца Первомайски, I Мая цIерагIча колхоза клуб).

Юртсоветаш: Первомайски, Пролетарски.

69. **Петропавловски хоржамий округ** (центр — ст-ца Петропавловски).

Юртсоветаш: Петропавловски, Ильински, Пригородненски.

70. **Побединскн хоржамий округ** (центр — Побединскн юрта Совет).

Юртсовет Побединский.

71. **Правобережненски хоржамий округ** (центр — Правобережненски юрта Совет).

Юртсоветаш: Виноградовски, Кень-Юртовски, Правобережненски.

72. **Староатагински хоржамий округ** (центр — Йоккха АтагIе, культура ЦIа).

Юртсовет Староатагински.

73. **Старосунженски хоржамий округ** (центр — Старосунженски юрта Совет).

Юртсовет Старосунженски.

74. **Толстов-Юртовски хоржамий округ** (центр — Толстов-Юрта Совет).

Юртсоветаш: Горячеисточненски, Толстов-Юртовски.

75. **Чечен-Аульски хоржамий округ** (центр — Чечен-Аульски юрта Совет).

Юртсоветаш: Гикаловски, Чечен-Аульски.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОН

76. **Брагунски хоржамий округ** (центр — Брагунски юрта Совет).

Юртсоветаш: Белореченски, Брагунски, Джалкински.

77. **Гудермесски хоржамий округ** (центр — г. Гудермес, кинотеатр «Комсомолец»).

Город Гудермес 1-негара 73-негей 79-негара 87-негей ккхаччалца йолча кварталий доазонегIа.

78. **Гудермесски - Заводской хоржамий округ** (центр — г. Гудермес, пионерий ЦIа).

Город Гудермес, 120-негара, —130-нега, 200-негара—202-нега, 225-негара—283-нега ккхаччалца йолча кварталий доазонегIа.

79. **Деповски хоржамий округ** (центр — г. Гудермес, № 4 йола юкъера школа).

Город Гудермес 74-негара 78-нега, 82-негара 119-нега, 163-негара 199-нега, 217-негара 224-нега ккхаччалца йолча кварталий доазонегIа.

80. **Машиннаькъахой хоржамий округ** (центр — г. Гудермес, Ленина цIерагIа клуб).

Город Гудермес, 131-негара 162-нега, 203-негара 215-нега ккхаччалца йолча кварталий доазонегIа.

81. **Кошкельдински хоржамий округ** (центр — Кошкельдински юрта Совет).

Юртсоветаш: Герзель-Аульски, Комсомольски, Кошкельдински.

82. **Новогрозненски хоржамий округ** (центр — Новогрозненски поселкови Совет).

Болхлой поселок Новогрозненски.

83. **Суворов-Юртовски хоржамий округ** (центр — Суворов-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Исти-Суйски, Суворов-Юртовски.

84. **Энгель-Юртовски хоржамий округ** (центр — Энгель-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Ишхой-Юртовски, Энгель-Юртовски.

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОН

85. **Ачалукски хоржамий округ** (центр — юкъера Ачалкхе, Минеральни хин завода клуб).

Юрташ: Ачалкхе, Йоккха Ачалкхе.

86. **Малгобекски хоржамий округ** (центр — г. Малгобек, горисполком).

Город Малгобека Толстой улицагIа дена Кердача города малхбоалехьарча оагIон доазонегIа.

87. **Новоредантски хоржамий округ** (центр — Керда Редант, юртара клуб).

Юртсовет Новоредантски, Даби-Юрт.

88. **Промысловски хоржамий округ** (центр — г. Малгобек, «Октябра 12 шу» яха клуб).

Чаккхе 3-ча оагIон тIа.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ХОРЖАМИЙ ОКРУГЕХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

(Чолхоэлар. Долалур 2-ча оагIо тIа).

Город Малгобека Калинина, Лазо, Островске, Фрунзе, Радищева, Пугачева, Южни, М. Горьке, Моздокски, Октябрьски, Гикало улицаш доазонегIа, Вознесенски стансовет.

89. **Пседахски хоржамий округ** (центр — Долакоа, юртара культура ЦIа).

Юртсоветаш: Пседахски, Сагопшински.

90. **Тимирязевски хоржамий округ** (центр — г. Малгобек, Серго цIерагIа клуб).

Город Малгобека Толстой улицагIа дешз Кердача города Малхбузехьен оагIон доазонегIа.

91. **Чкаловски хоржамий округ** (центр — г. Малгобек, Чкалова цIерагIа клуб).

Город Малгобека Западни, Фонтанн, Северни, Некрасова, Ломоносова, Менделеева, Белинске, Полевой, З. Космодемьянске, Чкалова, Комсомольски, Пионерски, Чехова, Физкультурни, Лесной, А. Шерипова, Суворова, Пушкина, Нагорни, Гаражни, Кавказа Оборона, Кутузова, Заводской, Урожайни, Вокзальни, Подгорни, Чапаева улицай доазонегIа а «Грознефть» УРС-а № 4 йолча совхозеи шоллагIча водоподъемен цIенош а.

НАДТЕРЕЧНИ РАЙОН

92. **Гвардейски хоржамий округ** (центр Гвардейски юрта Совет).

Юртсоветаш: Братски, Гвардейски.

93. **Горагорски хоржамий округ** (центр — болхлой поселок Горагорски, Нефтяникий клуб).

Болхлой поселок Горагорски, юртсоветаш: Кировски, Комаровски.

94. **Знаменски хоржамий округ** (центр — Знаменски юрта Совет).

Юртсоветаш: Бено-Юртовски, Знаменски.

95. **Мекен-Юртовски хоржамий округ** (центр — Мекен-Юрт, «Кругловский» совхоза контора).

Юртсоветаш: Верхне-Наурски, Зебир - Юртовски, Мекен-Юртовски.

96. **Надтеречни хоржамий округ** (центр — Надтеречни, культура ЦIа).

Юртсовет Надтеречни.

НАЗРАНОВСКИ РАЙОН

97. **Гамурзиевски хоржамий округ** (центр — Аьлтий-Юрт, юртара клуб).

Юртсовет Гамурзиевски.

98. **ТIой-Юртара хоржамий округ** (центр — ТIой-Юрт, юртара клуб).

Юртсоветаш; Далаковски, Кантышевски.

99. **Назрановски хоржамий округ** (центр — г. Назрань, горисполком).

Города Назрана къулбехьен-малхбоаленгахьарча улицай, царца Свобода улица четни оагIув а йолаш, доазонегIа а кирпичний завода цIенош а.

100. **Назрановски - заводской хоржамий округ** (центр — г. Назрань, «Электроинструмент» завода клуб).

Город Назрана къилбаседан-малхбузехьарча улицай, царца Свобода улица четни йоаца оагIув а йолаш, доазонегIа а АМООС цIенош а.

101. **Насыр-Кортовски хоржамий округ** (центр — Насыр-Кортовски юрта Совет).

Юртсовет Насыр-Кортовски.

102. **Плиевски хоржамий округ** (центр — Пхьилекъонгий - Юрт, юртара клуб).

Юртсоветаш: Плиевски, Барсукински.

103. **Сурхахински хоржамий округ** (центр — Сурхо тIе, юртара клуб).

Юртсоветаш: Али-Юртовски, Сурхахински.

104. **Экажевски хоржамий округ** (центр — Экажкъонгий-Юрт, юртара клуб).

Юртсовет Экажевски.

105. **Яндырски хоржамий округ** (центр — Яндре, юрта Совет).

Юртсоветаш: Дарьяльски, Яндырски.

НАУРСКИ РАЙОН

106. **Алпатовски хоржамий округ** (центр — поселок Алпатово, культура ЦIа).

Стансовет Алпатовски, Буденовски юртсовета «Советская Россия» яхача винсовхоза центральни усадьба поселок.

107. **Ищерски хоржамий округ** (центр — ст-ца Ищерски, культура ЦIа).

Стансовет Ищерски, «Советская Россия» яхача винсовхоза поселка къулбехьен оагIув хиш дехкача каналага кхаччалца.

108. **Калиновски хоржамий округ** (центр — ст-ца Калиновски, культура ЦIа).

Стансоветаш: Калиновски, Савельевски.

109. **Мекенски хоржамий округ** (центр — ст-ца Мекенски, культура ЦIа).

Стансовет Мекенски, юртсовет Дзержински.

110. **Наурски хоржамий округ** (центр — ст-ца Наурски, культура ЦIа).

Стансовет Наурски.

111. **Николаевски хоржамий округ** (центр — ст-ца Николаевски, культура ЦIа).

Стансовет Николаевски, юртсовет Калиновски.

112. **Къилбаседехьара хоржамий округ** (центр — Ленина цIерагIча винсовхоза центральни усадьба, культура ЦIа).

Юртсоветаш: Ленински, Комсомольски.

НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ РАЙОН

113. **Беноевски хоржамий округ** (центр — Беной, юрта клуб).

Юртсоветаш: Беной-Веденски, Гендергенски.

114. **Галайтински хоржамий округ** (центр — Замай-Юрт, юрта клуб).

Юртсоветаш: Аллероевски, Галайтински, Мескетински, Шуанински.

115. **Зандакски хоржамий округ** (центр — Зандак, юрта клуб).

Юртсоветаш: Вайтаркински, Даттыхски, Зандакски.

116. **Ножай-Юртовски хоржамий округ** (центр — Ножай-Юрт, культура ЦIа).

Юрсоветаш: Ножай-Юртовски, Октябрьски.

117. **Саясановски хоржамий округ** (центр — Саясан, культура ЦIа).

Юртсоветаш: Гордалински, Саясановски, Центроевски.

118. **Ялхой-Мохкски хоржамий округ** (центр — Ялхой-Мохк, культура ЦIа).

Юртсоветаш: Хиди-Хуторски, Ялхой-Мохкский.

СОВЕТСКИ РАЙОН

119. **Асланбек - Шериповски хоржамий округ** (центр — Хал-Килоевски юрта Совет.

Юртсоветаш: Асланбек-Шериповски, Даевски, Кенхински, Хал-Килоевски.

120. **Борзоевски хоржамий округ** (центр — Борзой, юрта клуб).

Юртсоветаш: Борзоевски, Итум-Калински, Ушкалоевски, Харсенойски.

121. **Советски хоржамий округ** — (центр — Советское, районни культура ЦIа.

Юртсоветаш: Мало-Варандынски, Памятоевски, Советски, Улус-Кертовски.

СУНЖЕНСКИ РАЙОН

122. **Ассински хоржамий округ** (центр — Ассински станица клуб).

Юртсовет: Ассински нах чубаха цIенош доацаш «Ассинский» совхоза усадьба.

123. **Карабулакски хоржамий округ** (центр — болхлой поселок Карабулак, Кирова цIерагIча колхоза клуб).

Болхлой поселок Карабулак.

124. **Коммунистически хоржамий округ** (центр — «Ассинский» совхоза клуб).

Юртсоветаш: Арштынски, Краснооктябрьски, Чемульгински, «Ассинский» совхоза усадьбера чуIа цIенош).

125. **Красноармейски хоржамий округ** (центр — Орджоникидзевски ст-ца культура ЦIа).

Орджоникидзевски станица Красни Октябра улицагара малхбузехьарча даькъа четни йоаца оагIув.

126. **Нестеровски хоржамий округ** (центр — Нестеровски станица, «Путь к коммунизму» яхача колхоза клуб).

Нестеровски станица.

127. **Орджоникидзевски хоржамий округ** (центр — Орджоникидзевски станица, «Победа» яхача колхоза клуб).

Орджоникидзевски станица — Красни Октябра улицагара малхбоалехьарча даькъа четни оагIув.

128. **Первомайски хоржамий округ** (центр — Первомайское, культура ЦIа).

Юртсоветаш: Даттыхски, Мужичински, Первомайски.

129. **Серноводски хоржамий округ** (центр — Серноводски юрта Совет).

Юртсовет: Серноводски.

130. **Троицки хоржамий округ** (центр — Троицки ст-ца, XIX партсъезда цIерагIча колхоза клуб).

Юртсовет: Троицки.

УРУС-МАРТАНОВСКИ РАЙОН

131. **Алхазуровски хоржамий округ** (центр — Алхазуровски юрта Совет).

Юртсоветаш: Алхазуровски, Гейски.

132. **Алхан-Юртовски хоржамий округ** (центр — Алхан-Юртовски юрта Совет.

Юрт: Алхан-Юрт, «Красноармейский» совхоза центральная усадьба, поселок Краснопартизански.

133. **Гехински хоржамий округ** (центр — Гехински юрта Совет).

Юртсовет: Гехински.

134. **Гойтински хоржамий округ** (центр — Гойтински юрта Совет).

Юртсовет: Гойтински.

135. **Горски хоржамий округ** (центр — Урус-Мартановски юрта Совет).

Юрт: Урус-Мартан, юрта къилбаседа - малхбоалехьарча даькъа тIарча доккхача тIаьгара Ленина улица аьрда оагIорахьарча, Советски улица аьтта оагIорахьарча кварталий доазонашка, больница, райисполкома чуIе цIенош, «Горец» яхача совхоза усадьба, «Сельхозтехника районни отделени, подстанци, № 7 йола юкъера школа а чулоацаш.

136. **Грушовски хоржамий округ** (центр — Грушовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Грушовски, Рошничунски.

137. **Заречenски хоржамий округ** (центр — Урус-Мартан, юкъера школа № 4).

Юрт: Урус-Мартан, юрта къулба-малхбоалехьарча даькъа тIа доккхача тIаьгара Мартанка яхача хица урагIа йолхача а М. Мерзоева улица аьрда оагIорахьарча а кварталий доазонашка.

138. **Мичурински хоржамий округ** (центр — Урус-Мартан. Районо клуб.

Юрт: Урус-Мартан, юрта къулба - малхбоалехьарча даькъа тIарча доккхача тIаьгара Ленина улица аьтта оагIорахьа Мартанка яхача хи тIа хьалтIаотталца ядача кварталий доазонашка.

139. **Урус-Мартановски хоржамий округ** (центр — Урус-Мартан, юкъера школа № 3).

Юрт: Урус-Мартан, юрта къилбаседа - малхбузехьарча даькъа доккхача тIаьгара Советски улица аьрда оагIорахьеи М. Мерзоева улица аьтта оагIорахьеи ядача кварталий доазонашка, № 1 йолча МТФ поселка чуIе цIенош а № 3 йола юкъера школа а чулоацаш.

140. **Шалажински хоржамий округ** (центр — Шалажински юрта Совет).

Юртсовет: Шалажински, Тангински.

ШАЛИНСКИ РАЙОН

141. **Автурински хоржамий округ** (центр — Автурински юрта Совет).

Юртсовет: Автурински.

142. **Аллероевски хоржамий округ** (центр — Аллероевски юрта Совет)

Юртсоветаш: Аллероевски, Центароевски.

143. **Аргунски хоржамий округ** (центр — г. Аргун, горисполком).

Город Аргун.

144. **Бачи-Юртовски хоржамий округ** (центр — Бачи-Юртовски юрта Совет).

Юртсовет: Бачи-Юртовски.

145. **Гермечукски хоржамий округ** (центр — Гермечук, юкъера школа).

Юртсовет: Гермечукски

146. **Курчалоевски хоржамий округ** (центр — Курчалоевски юрта Совет).

Юртсовет: Курчалоевски.

147. **Майртупски хоржамий округ** (центр — Майртупски юрта Совет).

Юртсовет: Майртупски.

148. **Мескер-Юртовски хоржамий округ** (центр — Мескер-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Мескер-Юртовски, Белгатойски.

149. **Новоатагински хоржамий округ** (центр — Новоатагински юрта Совет).

Юртсовет: Ново-Атагински.

150. **Октябрьски хоржамий округ** (центр — Октябрьски юрта Совет).

Юртсовет Октябрьски.

151. **Сержень-Юртовски хоржамий округ** (центр — Сержень-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Ново-Жизненски, Сержень-Юртовски.

152. **Чири-Юртовски хоржамий округ** (центр — Чири-Юртовски поселкови Совет).

Болхлой поселок Чири-Юрт, юртсовет Дуба-Юртовски.

153. **Шалински - Левобережни хоржамий округ** (центр — Шали, районни культура ЦIа).

Басс яхача хин аьрда оагIорахьарча Шалински юртсовета територе тIарча даькъа доазонашка.

154. **Шалински-Правобережни хоржамий округ** (центр — Шали, райисполком).

Басс яхача хин аьтта оагIорахьарча Шалински юртсовета територе тIарча даькъа доазонашка.

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОН

155. **Гребенской хоржамий округ** (центр — Гребенской станични Совет).

Стансоветаш; Гребенской, Курдюковски, Старогладовски.

156. **Дубовски хоржамий округ** (центр — Дубовской станични Совет).

Стансоветаш: Бороздиновски, Дубовской, Сары-Суйски юртсовет.

157. **Каргалински хоржамий округ** (центр — Каргалински ст-ца, культура ЦIа).

Стансовет Каргалински.

158. **Новощедрински хоржамий округ** (центр — Новощедрински станични Совет).

Стансоветаш: Новощедрински, Шелкозаводской; Кобински юртсовет.

159. **Червленски хоржамий округ** (центр — Червленски станични Совет).

Стансовет: Червленски.

160. **Шелковской хоржамий округ** (центр — Шелковской ст-ца, райисполком.

Юртсовет: Степновски, стансовет Шелковской.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 1975 шера 21 март.

КХАШКА ХИЙ ДИЛЛА КИЙЧЛЕ

Кхашка хий диллареи дукхача шерашкара культурни дагIенаш ярей гIулакхна йолча колхозий юкъарча управлене болхлой укх деношка хий диллара боахамашка мишта кийчбеннаб хьежаб. Цар гучадаькхар, горрайисполкомий юрта боахама управленеша, республика колхозаша шийн хашнахьа боахама чура хий дулла сеть кийчъяра укх тIеххьарча хана дукхагIа терко елга. Соахкарчул дикагIа лел хий дулла техника тоаяра гIулакх а.

Масала, хий дулла сеть цIенъяреи тоаярен 1975 шера план 79 процент кхоачашъяьй хIанзе. Вешта аьлча, 38 эзар гектара тIа хий дилла йиш йолаш кийчъяьй из.

Хий диллара къаьстта дикагIа кийчбеннаб Шелковски района боахамашка. Кхашка хий диллара сеть цIенъяреи тоаярен план укхаза кхоачашъяьй 111 процент, Наурски районе — 65 процент, Грозненски — 29 процент.

Такал а тIехь кхашка хий дилла дIаболабала йиш йолаш ба Шелковски района «Красный пахарь», «Коминтерн», «Червленский» колхозашкара поливальщикаш. ХIанз а хий дулла сеть цIенъе дIаболабеннабац Наурски района «Красное Знамя» яхача колхозеи Сунженски района колхозашкеи.

Сунженски районе хий дулла сеть цIенъе эзар хия боахама министерства Сунженски управлени я. Хий дулла сеть цIенъяра болх цо кхоачашбу колхозаша хьеннача заявкашка хьежа. Хий диллара системей Сунженски управлене начальника И. Н. Чуйкина яхачох, кхашка хий дулла сеть цIенъяреи тоаярей балхаш укх гаргарча итт дийнахьа чакхдаьха баргба цига.

Укхаза белгалдаькха деза, кхашка хий дулла сеть тоаяра Шелковскойи Наурскии районий ерригача колхозаша «Росводремстрой» Шелковскии Наурскии ПМК-аша договараш даь хилар, хIаьта Грозненски района «Советская Россия» колхозо — хии боахама министерства хий дуллача сетей йертерча управленеца.

ПланагIа колхозашка тоае езар 226 гидротехнически сооружени я. Царех тахачарча денга тоаяраш 113 сооружени я, вешта аьлча, план 50 процент кхоачашъяьй. Колхозаша шоай низаца тоаяьй 60 сооруженеш, е планах 27 процент яраш. ХIаьта «Росводремстрой» ПМК-ашеи оросительни сетей управленешеи тоаяьй 57 сооружени, е планах 23 процент яраш.

Ерригa сооруженеш тоаяь яьннай Шелковски района «Коминтерн» яхеи Ленина цIерагIеи колхозаш. ХIанз а уж тоае дIаболабеннабац Грозненски района «Советская Россия» колхозе, Сунженски района Ленинеи XIX-ча партсъездеи цIерагIча колхозашка, Шелковски района Менжинске цIерагIчеи «Путь к коммунизму» яхачеи колхозашка, Наурски районе Ленина цIерагIча колхозе.

ДукхагIа йола гидротехнически сооруженеш тоае езар «Росводремстрой» ПМК-аш я. Цхьабакъда таханалца сооруженеш тоае дIайолаеннаяц «Росводремстрой» Наурски ПМК.

Нохч-ГIалгIай АССР колхозашка 253 установка я догIан хьисапе хий детташ. Царех 57 установка тоаянза я. Уж установкаш шоай низаца тоаю колхозашка. Цхьабакъда эша запасни оатхалаш ца хилар бахьан долаш белгалъяьча хана тоаяь йоахе тамаш я юхейнса установкаш. Царех цхьа яраш духхьал подшипникаш йоацаш латт.

«Сельхозтехника» Аргунски заводе вIашагIъеллай догIан хьисапе хий детта установкаш тоаю участок. 1975 шера колхозий 5 установка мара тоаяьяц заводо.

Заводе яц догIан хьисапе хий деттача установкашта эша запасни оатхалаш: № 409 йола подшипникаш, стаканий корпусаш, кхымраш. Завода Iоттар е йоагIаш цхьа хIама белгалдаккха лов сона. Ховш ма-хиллара, моллагIа тоаяьча машина тоххам бу, цо болх мишта бу хьожаш. ХIаьта из гIулакх тесса литад цига. Ремонтникаш декхарийла ба тоаяь яьнача установкаша хий мишта детта хьажа. Тоаяь яьнача, тайпара, кхы тоххам а ца беш, колхозе дIайохийт установка, цига дIакхаьчача цо болх бергба е бац ца ховш.

Белггала болх бахь мелиоративни отрядаш вIашагIйохкаш а. Кийч а я боахамашка дIахьийтай мелиоративни отрядех йола примерни положени.

Мелиоративни отрядаш вIашагIъехкай Грозненски района Ленина цIерагIча колхозе, Шелковски района «Путь к коммунизму» яхача колхозе. Мелиоративни отрядаш вIашагIйохка лаьрхIа ба Шелковски района «Красный пахарь» яхачеи Менжинске цIерагIчеи колхозашка, Сунженски района «Путь к коммунизму» яхачеи XX-ча партсъезда цIерагIчеи колхозашка.

Цхьабакъда, цхьадолча боахамий кулгалхоша кIезига терко ю цу лоархIамерча гIулакха. Иштта, масала, Шелковски района «Красный пахарь» яхача колхозе я лаьтта оахкаш йола 30 машина. Цу техникаца дуккха мелиоративни балхаш де йиш я. Цхьабакъда колхоза кертерча инженера-гидротехника Н. П. Пестунова наггахьа мара вIаштIехьдалац механизатораш дIа-хьа бига эша транспорт боахама кулгалхошкара хьаякка. ХIаьта цу гIулакхо дикка новкъарло ю мелиораторий балха.

1975 шерара кхашка хий дулла ха йолаялалехьа вIаштIехьдаьккхар поливальщиккий кадраш Iомаелга. Наурски районе кийчваьв 50 саг, Сунженски районе — 280 саг, Шелковски районе — 140 саг.

Шерагара шерага дукхагIа хулаш йоагIа республика колхозашка культурни дагIенаш. ХIанз 5434 гектар цу тайпара дагIенаш я. Царех 3291 гектара тIа баьцаш дIайиннай.

Дуккхача шерашкарча культурни дагIенех пайда эцара, царна тIачIоагIбаь специалисташ хила беза. Цу тайпара специалисташ ба Сунженски района «Победа», «Красная Армия», «Путь к коммунизму» колхозашка, Шелковски района «Красный пахарь», «Путь к коммунизму» колхозашка, Грозненски района Ленина цIерагIча колхозе.

Дуккхача шерашкарча культурни дагIенашта тIачIоагIбаь специалисташ боацаш я Наурски района Ленина цIерагIа колхоз, Сунженски района XIX-чеи XX-чеи партсъездий, Ленина цIерагIа колхозаш, кхы дукха боахамаш.

ХIанз белхтоххаме ха хьатIаэттай кхашка хий дуллараш. Цар шоай болх дикагIа вIаштIехьбаккхарах тийша хургба хий дуллача лаьтта дIайиначача юртбоахама культурай хьувкъам а культурни дагIенашка дажача хьайбай продукци а. Цу гIулакха лоархIам а беш, ха зехьа ца йоаеш кхашка хий диллара а культурни дагIенаш тоаяра а мел эшача хIаман йоахо е еза колхозий кулгалхоша.

А. ТОЧИЕВ,

республика юрта боахама министерства воккхагIвола агроном - мелиоратор.

Демократически Республика Вьетнам. Ханоя йиоттерча Фанван яхача коа тIарча оалхазарий фермо республика столице бахача наха дукхи фуашн лоаттаду. Цу боахама коллективо толамца кхоачашъю планови заданеш.

СУРТА ТIА: Фанван яхача ферме.

ВИА—ТАСС сурт.

Сийлахь-йоккхача Қоталон 30 шу дизарга

Советски наха цIаккха а бицлургбац фашистски Германеца хиина Сийлахь-боккха Дай-мехка Iом, цар дегашкара цIаккха дIаяргьяц лирача моа тагIчоа дукхьала латташ советски наха гойта денали, къонахчали, цIаккха а дицлургдац мел йоккхий халонаш эшаеш яьккхай лирача моастагIа чунгара Сийлахь - йоккха Котало.

Итташ шераш дIайхад цу хана денз. Дукха ха я тIемо яь човнаш йиира, мошагIа бай баьнна къайлаьннай тIема сангараш, юхаметтаоттабаьб тIемо бохабаь боахам. Цхьабакъда адамленна даим дага латтаргда Советски Эскара, дукхача къамех латтача советски халкъа карагIдаьннн турпала гIулакхаш.

Укх шера деррига дунен тIарча машар безараша дезду цу Коталон 30 шу дизар. Из къаьстта доккха цIей да советски адамашта. Дай-мехка тIема, цун сийлахьча турпалашта хетаць дукха произведенеш язъяьй вай мехкарча йоазонхоша, хIанз яз я ю.

Вовзаш волча гIалгIай йоазонхочо Бокова Ахьмада язъяь «Тиша цIа» яха повесть а я Ленинград лораеш турпалаш сийна байнача вай мехкахошта, МагIалбике хинначача тIемашта хетаь. Сийлахь - йоккхача Коталон 30 шу дизара наькъадIхарна дувзаденна тахан оаха газета тIа кепа тоха йолаю из повесть.

БОКОВ Ахьмад

ТИША ЦIА

ПОВЕСТЬ

ЛЕНИНГРАД ЛОРАЕШ БАЙНАЧА ВЕЖАРИЙ БОКОВГIАР ХИЗАРИЙИ IАЬЛИЙИ СИЙНА.

Цхьа цIа дагIа тха юрта, улув гIолла тIехвоалар шийна бIарахьежавеш. Дан нанеи доацаш дуса бо санна гIийла латт из. ГIайгIане хьахьеж наькъагахьа цун тиша корэш. Дукха ха я корий бIалгаш деха, дIадаьнна, рамах яллийса наггахь гарг мара ца юсаш. Цхьанне улгий пIендаш а теха дIакъайлад кораш. Тишденнад, баьддийрзад уж пIендаш а. Шен малхбузехьара оагIув бовцащ ба, хьаягIа бийдача кирпишкий йистош, Iохаьрцача пенах гувлгаш хиннад, цар тIа буц яьннай. Йоккхача топа пхоно йита лар я из.

Лилла мо сийна бай бар цу коа цхьан хана, уйчара Iоваьлча кIуаса тIа оттабнча санна хетар ког. ХIанз Iаьржа оахам да уйченна дIагIа а отташ. Иштта латтийса ков йоархIаша хьалдоаккх оал. Бакъда, укхаза йоархI ялац, хIара аьхки цIеной тхов мара гуча а буташ лакха хьажкIаш хьалъоатт. Ловзахо къаьна Абукар ва беш я ков а оахар.

ХIаьта сона дукхьала латт сийначеи баьццарчеи тIаьцца догам лича санна хиша ков. Коа юккъе цу сийлача баь тIа аркъал а дийша сигала гIолла йолхача гIарагIуарашка хьалхьежаш бераш дадаш санна хеталу сона. ТIаккха лергашка илле дешаш декаш санна хет:

Цкъаза уйла йича хеталу
сона,
ТIем тIара цIа ца боагIаш
биса хиннa
Салтий, лаьтта а ца легаш
цхьан хана,
Царех кIай гIарагIуараш
хилча санна.

Дукха хIама бIаргадайн цIан кови да оал царех наха. Улув гIолла тIехвоалаш дIабIарахьежача хеталу из тиша цIа шийна мел дайнар, ше мел лайнар хьадувца кийчденна латташ санна: «Юхасаца, наькъахо, ладувгIа, цу заман тешо дувцачунга», — яхаш.

ДагабоагIий хьона фаьлг: вахаш - текъаш дан кхо вoIи хиннав яхаш. Цу цIагIа а ваьхаа цхьан хана дац кхо вoIи. Бакъда фаьлгаша бувцараш мо боккхай хиннабац уж, шоаех да къастача хана. Эггара зIамагIа вола Iалихан хIаьтта коцаш ваха мара хиннавац.

Да миччахьа хIаманга ваха кийчвелча уж кхоъ ворда тIа а хоаваь ца ваьлча коара аравала йиш йолаш хиннавац. ТIаккха дIааравальча цхьацхьаца воаккхаш тIера Iобоахар цо уж. ВоккхагIа вола пхи шу даьнна Бек-хан цкъаза шийца вуга а вугар. ХIаьта цу дийнахь, хьунэ керте бахдана духьала дозна водаш! а, цу шийн тIеххьарча дийнахь а, говра тIаховшо бийзар Iусмана шийн къонгаш. АргIа-аргIагIа — хьалхагIа Бек-хан, тIаккха Гирихан, цул тIехьагIа Iалихан. Iалихан-м Iовала ца тугаш ковнаIарга кхаччалца дIавига а вийзар.

— ХIа, Iовала, даде кIаьнк, — аьлар Iусмана ковнаIарга говр юха а соцаяь, се цIавеча аз кхы а хоавергва хьо.

— Дади, маца воагIаргва хьо цIа?—цIаькха а хьаттар тIеххьа давхка ковнаIарга хьаайттача береша. Марал хьалхагIа жоп делар Iайше.

— Сарахьа воагIаргва из-м. Долле чу. Бакъда, бераш чудаханзар, дуккха а лаьттар уж даьна тIехьахьежаш.

Iайше аьнача беса сарахьа цIавера Iусман. Ше вензар: ворда а вилла новкъосташа вера, хала чов хиина сахкстам чу а воацаш. Уйча мара кхачанзар Iусман, цIагIа чувакккхалехьа сецар.

О, ма хала а яр-кх тIехь да воацаш бисача дезала из хьалхара бIаьсти. Фу дергдар Iайше новкъостал де нах хиннабецаре? Лоалахочо Абукара шийн беш ахалехьа цун коа лаьллар гота, IокIалтIатехар беш, Iаьржйир цIеной гонахье. Абукар вар Iайше ковца гонахьа карт е белхий вIашагIтехар а.

— Шийн духьа валанзар Iусман, къоалагIа вахача, сакъерда вахача а валанзар, вай юртахош, дукханеша шоай сийрш дIаденна гIулакх лорадеш велар, — иштта аьлар Абукара. Иштта цо аьлча цхьане духьале язар.

Къаьна Абукар хила мег-кх хIанз а ковна гонахьа шийлхо лоха карт лоаттаер. НаькъацагIолла цхьатарра Iояьй карт, ковнаI а ца юташ.

Массаза а цу цIенна улув гIолла тIехвоалаш хилча болар геттара лаьгIду аз. Се сихха водаш хилча а. КIирвенна бIарахьеж со шоай матардахача тишденнача бIаргашца — корашца сайгахьа хьахьежача цIеношта. Сона долла а хIама дагадовгIа цу коа мел хиннер. Сона шаьра дагабоагIа ковниI хиша моттиг а. Сайна гуш санна хет кIеззига дIаделла а денна латта зIар а, цунна тIехьашкара болабенна, цIеношта дукхьал тIабола баьоаса а. БIаьстан юххьера деш гурралца сийна а моша а латтар из бай. Цунна дехьен сехьен шерра еза лордаш дIахьа а ехха дынбаргаш хулар. Фу дар дынбарга лордал дикагIа ког - кулг хоаладича. чов тоаяла гайча кхайкха-хаза лор воацача юрта? «Волле, дIа Iайшаьр коара дынбарг яккха», — аьле хийла бер дохийтар дас-нанас. Дийнахь бер чуда гайча, мичад-аьнна хаьттача. «ДIа Iайшаьр дитта тIа хургда», — аьле жоп хозар. Массане юкъара долаш санна дар из дитта. Къаьстта берий. Сайриина къалхайша москалаш мо дагIаш хулар уж цун тIа. ЦхьаккхажалостадIаьар Iайшеи массаза а дийла латтар зIар.

Цхьа башха чам болаш, цергтехача модз арадоагIаш санна хетадолийташ цIог дола хьацаш багIар цIенна тIехьашка. Iайшаьрна халехьа ловлахой берашта ховра уж кхача беннилга, кхача-м царех кIезига хоачар. Кхаччалца Iе сатем бацар берий.

Цкъа картал арахьа, улица новкъа тIадьнна гIамагIай зIийгаш хьадоахаш воаллар Гирихан. Улув гIолла тIехвоалача Абукара юха а сеца хьаттар:

— Хьо фу деш воалл укхаза, ва Гирихан?

— Тхоай коа дIайогIа воалл со ераш.

Велакъежар Абукар.

— Хьай доттагIашта юаеи? ЙогIа, йогIа. Га дIайогIар деза лаьрхIад. БIаь шера ягIийла уж, хьо а вахалва бIаь шера.

ХIаш а ягIаш я уж гIамагIаш. Гурахь е бIаьстга го йиш я Абукар, цар тIера йоккъенна ткъовронаш дIатедаш, кIийле цIенъеш воаллаш. КIир а ше тох. ХIаьта аьхки бокъонца гIамагIаш кхаьча яьлча шн-кхо ди доагIа уж чуэнаш. БIаьстан юххье зиза техача тIахьувза нокхар - мозий санна бераш хул тIаккха гIамагIаш тIа а, кIал а.

— Ялаш, ялаш, хьаьналла хийла шоана, — яхаш латташ хул Абукар царна бIара а хьежаш. — Шо мо кIаьнк вар шоана ераш дIаегIар. Гирихан яхаш. Бек-хан Iалихан яхаш шиъ кхы а вар, цаI цул воккхагIен вож зIамагIен. Шо маьрша леладда, шун ха йIаьха хийла, — корта а оагIайе доккхха са доаккх Абукара. Бераштa-м боаз Бек-хан а, Гирихан а, Iалихан а, цу къаьнa вахар а довз. Дийцад царна Абукара. Цхьа дийца Iийнавац. Бераша хов Гирихан школе хьехархо хиннилга.

Хьехархой кийчбеш техникум хьайилла массехк шу даьнна ха яр из. КIезига а торо яр цига шийн бер деша дахийта тIертар.

Наха воккхагIвар вохийтача метте, Iайше Гирихан вахийтар. Из дешарах дикагIа а кхетар, хIаьта Бек-хан цIагIа коа хьажа, боккха боацача бовхама доал де ца витача валацар. Шо-м башха духьале а винзар. Ваха безам-м бар, хIаьта а ше цIена воккхагIа волга ховш вола из шийн безам тоIIабаь бе а белла, дог ца хойташ Iийра.

Говр - ворда, хоамат - оаса, ди - мангал — массадола хIама, шийн цIенна, боахама дIэза доал деча ахархочун дар мо лерттIа хулар Бек-хана. Говр, бух сийнъелча, нерг хьожкаж хилча, бус араьха йоаржаяйтар цо, хийла бийса дIайихьар Iалихана бус арахьа. Сақъердаме яр цига Iалихана. Арахьа, шаьрача боса оагIонца мо хоза мича хургья йийкха бийса? Цигара дараш мо сийрда седкъий мича хургьяр?.. Ма безаме а хетар-кх тIийло йогача цIера гонахье фаьлгашка ладувгIаш. Цига, бус говрашка ухаш Iомайбир Iалихана дахчан пандар а. Кастта цар цIагIа лелаха а хьалхолабелар дахчан пандар. О, ма дукха а декадир-кх цIеной пенаш Iалихана пандарa. Тайп-тайпара яр уж: сакъердаме, гIозаяккхаш, дегI бедарг мо мара ца хетайташ дайлел, гIатта догаоайташ, тайжжя, гIийла, уллига вохийташ цкъаза гIаргIане а.

— Ма, лекхал, наье гIаргIане яраш, — оалар Iайше. — ГIайгIа яйт цар, хIаьта гIайгIо гIайгIа гIаяхь оал. Гирихан дагавоаллар цунна, шийна бIаргашъайла вола Дехке а яьннаяр из вахийта.

Цкъа аьхки цIавера Гирихан. Ше цIагIа чувоаллашехь, нана тоIIаяь мархIа а елла кхаъ баьккхар:

— ХIанз кхы юхавaха ца везаш воагIа-кх со, нани.

— Ия, далла ба хоастам!

Юртарча школе хьехархо вахийтар Гирихан. Юрта колхозаш вIашагIъехка ха яр из. Бек-хан а Iайши а колхозе дIачу а баха цхьаца балхаш деш бар. Iалихан шоай школера пхи класс йисте яьккхача кхы дIахо деша моттиг а йоацаш колхозе дIавизар. Юха бIаьсти нах кхашка балха арабоалача хана учетчик хилар цох.

— Хьайла, нах хилариий Iусмана къонгех! — оалар наха.

— ЦаI учител, вож учетчик.

— ВоккхагIвар а даьра ва бригадир хила мегаш-м.

— Боккъала а?

Цкъа седца, цуь хьекхача мо морхех цIенъенна латтача сигалара седкъий дIадайна, духьаларча дукъа тIехьашкара маьлха зIанараш, Iайсаькха чIийнаш мо, аралелхача хана, хабар кхийтар Iайшех: «Бекхана саг йигай», аьнна.

— Шаькха лоаца а еннъ латтийсар из, цо гIаьдахаь, кхераеннaй ца ховш. Цхьа юкъ яьнача гIолла мара хатта дагадохаза:

— Малий йигар?

— Жамарзий йоI.

— Машта йигай?

— Йодаь йигай а йоах, едда яхай а йоах. Бокъонца ховш дац. Корта чубахар Iайше, фоартах чIоагIа хIама техача мо, гуш бовда ала техар юхьмараш тIа. Иштта яхале а вешта яхале а аттa хургдац Жамарзийца дувца. Жамарза торо йолаш ва. ЙоI а цаI мара яц.

Эггара къалха лоалахо Абукар волча яхар Iайши. МоллагIа хIама нийселча, шийн дIадерзаде низ кхоачаргбоаца хIама, маьр-цIай болча яхалехьа, Абукар волча йодар из.

— Сагот ма де, — аьлар Абукара, — Жамараз-м, гаьнаро вале а са захал ва. Дувцаргда вай цунца-м — Корорга вайна цунна тIаваха нихь. ДIа, юрта тIехьашка Деникина бIуна духьала тхо аьттача дийнахь сонеи Iусманаи улув вар Жамарза. Тур тIадоагIар цун керта, топа хи духьалаца са кхийдадецаре. Цу ханна хилар са пхьарса хинна чов. Дувца йиш я вай Жамарзийца. Хьай маьрцIаьшка а дIахайта. ХIаьта со кийча ва.

Тоама болхача нахаша вахар Абукар а, Дика къамаьл даь а хиннадар Жамарзийца.

Iайши цец а йоалаш гIад а югаш, сихха а аттa а дIадийрзар из. Пхи шай мара урдув я ца доаккхаш. Саго вланзар ма яй хиннай Жамарзий. ЙоI, аьнна, дерттIа гIулакх даьд оалар.

Дукха езар Iайшена нус. Далла хоастам бора цо иштта лъкха из нийсенна, Гирихана Iалиханан а иштта дикабарш боалабоарe-м гIайгIен балел доацаш дIаяргIаргьяр ше, оалар Iайше.

Бакъда, гIайгIа ера Iайше цIагIа. Дага а доацаш ера. Чура кIай пенаш баьдерзадец, тхов чутохаш ера. Дийхача, хозача, ехкан дийнахь кхьыьчар юрта, «тIом» яха Iаьржа дош. Улицашка гIолла чакхдьлар из, кхалнах узарбоахаш, боккхийча наькха кортош лаьттенгахьа дерзадеш, цIеношка чуделар, пхьор марта шелдеш. Юртара тIем тIа болхараьнна вар Гирихан. Цунна тIехь-тIехьа вахар Бек-хан а. Йоккха нана Iайшегара сагото. Бийса яхала, нах бийша гонахьа сатем эттача. Ше цхьа вийла Iо а хайя ягIаш хулар цо. Гаьнна седкъахахьа дIа а хьежаш, мелагIча седкъанна кIал вaтеса шн кIаьнк, хьажаш уйла ер санна.

— Нани, Iо хIана йижаш хьо? — аьле, шорттига яйь ховттир Либе.

— Юмаргья, со-м. Ухх сахьате дIачуйоагIаргья. Цул тIехьагIа а ягIар Iайши. Гуйре гаргагIерта бешара хьажкIаш моажненнача хана пхьа шийна каранна гIойгIане зазаш лаьттангахьа Iоч а а ухийташ сийлахьча сигала гIолла дIахухача гIарагIуаракъа тIаьхкежар из. Уж тIом болча оагIорахьа, шийн къонгаш болча оагIорахьа, йолхаш санна хеталара цуна цIахья. ТIаккха уж цигар, тIема болча гIаьта кIадахарaьлбаз дIа йохьа моттигa.

Кхьхат ца доагIаш гайна Бек-ханагара. Гирихана кастта язора. Хьаьхагар — шера тIема уллийие волча хана а язора дийша ваьнна, зIамагIа вола лейтенант хинна тIем тIа дIахьахха а язора.

(ДIахододар хургда).

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ІарбиІ Республике Египте Шибин—эль—Ком яхача городе ГДР гІонца хьалъяьча текстильни фабрико хІара шера арахец 8 эзар тоннага кхаччалца боамби-каьхата кІадаш ду тай. ЙІаьххача ханна кредиташ оборудованех доккхагІдоала дакъен денна ГДР, шиІ аргІах, цун керттера торгови партнер а я — 1965-ча шера денз фабрика продукцех ахавел дукхагІъяр ГДР-е дІаккхуьйт, цо гІо ду цуина шийга доаллар дІатакха.

СУРТА ТІА: ГДР-ерча машинашца Іалашъяь Шибин-эль—Комерча текстильни фабрикера цех.

ЦБ—АПН сурт.

ФАРМАЦЕВТИКЕИ МОНОПОЛЕШИ

Кепайоазон специалисташа тешал дечох, индийски экономика цхьаь цаІ дакъа даь фармацевтика санна кхыча мехкашкарча монополеша лоархІашн цар цигара санна пайда хьоэаши. Индийски фармацевтически промышленносте кхыча мехкашкарча монополеша хьалхле лелаяро, унахцІено лораеча боккха лоархІам болча дарбан средствашта маьхаш сиха айдалийтарали кхыча мехкий валюта дІаахийтарали совгІа, медицински промышленносте мехка технологии Іилман тохкамаш делген дегІаахара темпаш юхасоцаяьй.

Кхыметтел цхьан «Глаксо» яхача фирма масало а тешал ду, миллионаш болча индийций лазарех эксплуатаци ява шоай объект яьча дунен халкъашта юкъерча монополеша тІехь-тІехьагІа дукхагІа пайда боаккхаш хилар. Инде ций болх дІаболабеча хана 150 эзар рупена нийса мара дацар цу фирме лелаш хиина кхыча мехкашкера капитал. ХІанз 72 миллион рупега дІакхаьчад цун дакъа. Индийски правительства официальни даннеша яхачох, духхьал 1972 — 1973 финансови шера доазол дехьа дІаухаш бола берриге пайда цхьана дІалаьрхІача 10 миллион рупега дІакхаьчаб.

Фармацевтически я аьнча Инде шоай операцеш дІайолаяьча кхыча мехкашкарча дукхача компанеша тІехь-тІехьагІа шоай каралаьцад косметика, туалетни хІамаш, иштта наха дукхагІа хоатташ дола товараш арахецилга а уж дохкилга а. цунца цу даьхьера индийски компанеш юстара а йоахаш, е цар арахецаш дола товар дукха кІезигдеш.

Мехка прогрессивни низаша, индийски коммунисташа дукхача хана денз къовсам лоаттабу дунен халкъашта юкъерча фармацевтически картелашка наха эксплуатаци ца яйтаре тІехьа. цар предприятешта национализаци яр дІадех цар. Тахан цар дІадехар хьадоагІаш да цІи хезача Іилмахошкара, фармацевташкара, лорашкара.

Дукха ха йоацаш Деле «Экономически кортамукъалеи фармацевтически промышленность дегІаахара перспективаши» яхача темах шин ден конференци чаккхъяьккхар цар.

Цун балха юкъе Инде унахцІено лоралра министра Карам Сингхаси фармацевтикан дарбан препаратийн департамента керте латтача мехкдаьттахимически промышленноста паччахьалкхен министра К. Р. Ганешех даьха лацаро хьакьокх медицински промышленносте дунен халкъашта юкъера монополеш чугІортарах Инде, правительство чІоагІа ехьота хилар. ДІахо йолача хана мехка бахача наьха хьашташ керте лувца лаьрхІад но...

«Индийски къаман конгресс яхача драле латтача парте, — аьлар К. Р. Ганнеша шун корреспонденташ къамаьл дешций программе документаш тІа лехьаІа белгаду вахаре чІоагІагІа эшаш йола молхаш дарегІча маьхах наха Іалашъе еза, яхаш. Эггара чІоагІагІа эшаш долча хІамашта юкъе кхачангарен цІенощкарен дІанйккхача наьха вахаре кхоалагІча моттиге уж латтандаь.

В. ТРУБНИКОВ.
АПН соб. корр.

Дели.

ИСПАНЕ САГОТОНАШИ ДАГАДОАХКАРАШИ

Хоза ха латт Мадриде, бІаьстанарча маьлха зІанараша сийрдаяьхай столица улецаши майдаши. Цхьабакъда цига баха нах дегаш гІоздаьнна бац Іа дІададарахи даим дезду доккха пасхальни цІейш гаргакхоачаш латташ хиларахи. Цар саготонаш кхетае хала дац. Шу хІанз мара дІадоладешадац, хІаьта маьхаш юха а тІатохаргхилари производство соцаергхилари хІанзе а белгала да, цун тІеххьа доагІаргда хьабе болх ца хилар а лоадам боацаш мара хьабе болх ца хилар а.

ГІулакх бокъонца малагІча хьала тІа да къахьегамхоех къайладахьа гІерташ, моттигерча кепайоазоно, телевиденеи хьа къамаьл де аьина шоаш хержа комиссеш официальни лаьрхІа тІаэцар.

Стачечни боламо дукхагІа дІалоацаш латт «къовсам лоаттабарца» цІи хеза йола Испане студенчески городокаш. Мадрадски кулгалхоша йилла ха а йоацаш дІакьайлар Севильски университета пхиъ факультет. Из решени, 15 эзар студент занятешта тІаентаі из бахьан, Іаьдалаша тІайиай мехка демократически хувцамаш делга дІадехаш цар хьаллоацаш йолча кагирхой дукхача гобрашештен демонстрацеш жоп луш.

Испански пролетарната протеста боламо болхлой комиссеш хьежаю — официальни фарадиоси дІахо а доацар дувц «товлуш латтача испански обществах». Цхьабакъда цунах саг тешац. Промышленни дегІаахара темпашка диллача. Испане цхьадолча капиталистически мехкашта хьалха лаьтта ханаш дІаьнннай. Цхьабакъда дукха ха яккханзар «экономически тамашенах» болча испански фаьлго а. ХІанз Испани, кхыдола малхбузен мехкаш санна, экономически социальни дуІаша кІалйитай.

Мехка эттача хьалах цІенхаштта кхеребеннача доазол дехьарча капитала вкладчикаша шоай средствааш кІезигагІа дІаухийт цига, е сихха, хьайоах. Къаман экономикана кхийтта лазар сов дІаьхдаларах, шера 34 процентага кхаччалца лакхъеннай инфляци. Алапеш меттахьадалац.

Хьабе болх ца хилар — духхьал къулбехьен Испане, официальни даннешка диллача, 87 эзар болхло ва балха воацаш — франкистски режима карательни органаша лелалеча тийшача балхаша шоай бокъонаш бахьан къовсам лоатта́ безача оттабу къахьегамхой. Кхыметтел цхьа ди а дІадодац кепайоазоно Испане тайп-тайпарча городашкен юрташкен хулача къахьегама довнех хоам ца беш — иштта цІи тиллай испански Іаьдалхоша мехка могаль йоацача забастовкаех.

Сийлахь-воккхача Сервантеса Даьхено франкизм латтача шерашка эггара «халагІа хиина гуйре» лайра. ХІаьта каг ца еннача Астуре горняцки районашка юкъ а йоккхий забастовкаш дІайолаеннай 12 эзар совгІа болча стачечникаша къахьегама хьалаш тоадар, алапи тІатохарги болхлой профсоюзаш тьакхолла бокъо ялари дІадех тахан.

Лоалахарча къилбасела провинце—Бискайе итт эзар болхло къахьегаш волча цу районе йоккхагІа йола 18 предприяти забастовкаша дІаІаьцай.

Укх деношка шин сахьата забастовка йир Мадриде йоккхагІа йолча пхе министерства, гІулакхерча наха, царна юкъе кхыча мехкашцарча гІулакхий, общественни балхий, просвещенеи Іилман министерствашка къахьегаш бараш а болаш. Цхьан ханна доассадела испански столице дерриге театраш: забастовкаш кхайкаяьча актераша дІадех кердача коллектини договорах лаьца дІалацгистски «вертикальни синдикаташта» чу хьахиина къайлагІара профсоюзаш. ХІаьта предпринимателаша а дика кхетаду: хьай персоналца къамаьл де хьай безам бале, аьнцар дергйолча «ІажагІча синдикаташца» а доацаш, къахьегамхой бокъонаш болча викалашца гІулакх хила дезилга. Болхлой комиссеш сий лакхлуш латтаро цу пролетарски организацешка къиза репрессеш лелаеча франкистий дегагІа йоккха эгІазал хьею.

Е мугІараш ядеча хана полицейски машинаша го баьбар Мадридерча лакхехьарча суда здание, цунна гонахьа латтар бІун гоьраш тІа дела жандармери. ХІаьта шоллагІча этажа тІа, иоташка санна, ловзаеш яр аргІанара фарс: 1973 шера 20-гІча декабре, массанена яьр цхьана лаьрхІача, 162 шера набахта чубоккха ва техача Марселино Камачонен цуй нійс новкъостан защита е аьнна енначе апелляцега хьожаш яр суд.

Къахьегамхой бокъонаш лораяр мара кху бакъан доацаш суд йир Испане гІорбаьнна болча болхлой класса хьалха латтаршта. «Франкистски Іаьдалаш, — яздора цу декошка испански коммунистий «Мундо обреро» яхача газето, — цу процесса новкъосталша антифашистски болама къовсамхой кхера а баь Испане хургдола демократически вахар бахьан баьржача испански халкъа къовсама духьалара режим чІоагІъе гІерт».

Испански охранкас хьавІашагІеллача судебни процессо Испане меттел доазол арахьа а наьха дегашка эгІазал хьоайир. ХІанз общественность кхы ца юташ тІехьашка яла йийзар Мадрида режим.

Апелляцега хьежачул тІехьагІа, 20 шерагара 6 шерага кхаччалца ха тІера яьккхар судо Камачона, хІаьта юхебисача профсоюзни деятелашта 5—2 шерага кхаччалца тІера Іояьккхар. Цунна цхьана белгалле доагІа, хьалха царна беш хиина бехк судо ца хувцаш битала...

Франкисташа дог доахаш дараш кхоачашхургдац. Цун къаьгга дола тешал — испански къахьегамхоша мехка бокъонца йола демократи оттавр бахьан пахаддаш доаттабеш бола къовсам.

Луис СЕРРАНО.
(АПН).

Тахан—Дунен халкъашта юкъера театра Ди

ВАЙ ХАНАРА ТУРПАЛАШ

Атта дац аз театре болх беча юкъа довзаяь ролаш, хьакхелла образаш, вахараш, турпалаш берригаш хьалагабоха а. Дале а сона чІоагІа езаенна я советски наьха — Ершова Димитре («ЕршовгІар вежарий»), Сергея («Иркутски истори»), Сармакова («Бакъдар»), Волобуева («Аьла тІара тхир»), Рябинина («Человек со стороны») образаш. Уж нах хана, профессе, оамала тайп-тайпара, эргаш ба. Сона хетачох уж вІашагІтохар уж са заманхой хилар дацар.

ДукхагІча даькъе уж гаргаоэар кхыдар дар — берригаш а вай ханара турпалаш хилар, вахарца цхьана нийса гІа боахаш, хьинаре, тІатеІІа бахаш уж хилар дар.

Цу тайпара нах дерхІача лакхаленашка кхоач, майрра пІоашца а гонахьа а нийслуча кхоачамбоацарех чаккхбувлаш. Из вІалла а дац царна дерригха хов яхилга, уж цІаккха гІалат а балац, дерригха атта вІаштІехь а доал, тайна а да яхилга. Вахача иштта хилац.

Вахача дукхаза халагІа, сакъердамегІа хул. ХІаьта из хало актеро, театро сцена тІа йоакхе из хьожараша безамца тІаэцаргья. Цу ханна тха искусство йоацаш мегаргбоацаш хул уж. Сона сайна бе-башха дац аз айса актер а саг а хиларга диллача сай турпалгара хьаэцаргдар, моллагІча воча хІамах со мукъавоаккхаш аз «хьаэцар» хилча.

Цхьабакъда, массаза а хилац дага даьцачох атта ка йоалаш, хьай хьакхоллача образа юхьсибатаца дІаувш, цун сакхетамца никъ лелабеш. Бакъда, из вІаштІехьдаьлча творчески дега оилало, гІозале хул актера.

Къаьстта иштта хиларца веза хет сона «Дело, которому ты служишь» яхача Германа Юре романа инсценировкера Устименко Владимир. Цун дег чура уйлаш ма-ярра кхетае, цун дагалаттараш довза, цунга кхаьчача халонех дог лоазаде, нахацара цун боккха безам, моастагІащцара гоамал хоаяла сайна мегар аьнна хет сона. Устименко — идеальни турпал вац. ТІах аьнна, хьинар дола саг ва из. Цудухьа сона из веза а хет.

Г. ГЛАДКИХ,
РСФСР халкъа артист, Латвийски ССР заслуженни артист.

КЕРТТЕРДАР— ТАХАНАРА ВАХАР ГОЙТИЛГА

Укх шера дунен халкъашта юкъера театра Ди советски халкъаша дезду фашистски кхерам дунен тІара дІабаьккхача Сийлахь-йоккхача Коталон 30 шу дизара цІейна накъа долхача хьалашка. Цудухьа театрий репертуаре йоккха моттиг дІалоац Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема хетаьча произведенеша.

Сийлахь-йоккхача Коталонна хетаяь я Советски Союза Турпала Х. Нурадилова цІерагІча театро А. Хамидова «ЛергбоацІараш» яхача пьесах оттаяь спектакль.

ТІемо машаречча вахарах баьха, тІема хьалхарча шерашка цун алана юкъе денала чІоагІбеннача кагийча наьах я из спектакль. Царех дукхахбараша къонахчал гойташ шоай дегІамаш Іодохк советски халкъий кортамукъале, иразе вахар бахьан долаш. Уж бовр наха цІаккха а дицлургдоацаш да, хІана аьлча цІаккха адамлей дегашкара дІабаргбац Даьхен тешаме къонгаш, уж цІаккха а лергбац.

ТІем тІа а тыле а советски наха гойтача турпалча гІулакхех дувц цу спектакло. Из оттаеча дакъа лоацаш я театра еррига труппа.

Театро а Ерригроссийски театральни общества Нохч-ГІалгІайчен отделене а хьинаре гІо ду бахача наха а, къаьстта кагирхошта, тІема-патриотически кхетам балара, дІаяхача замах юхедисача зуламеча гІулакхашта духьала къовсам лоаттабара болх дІахо тоабара а.

Къаьмара Іадате а шариІата а зуламе гІулакхаш леладераш гучабоахаш я дукха ха йоацаш Ведзижев Ахьмадеи Чахкиев Саидеи язъяьча пьесах оаха оттаяь «Васкет» яха спектакль. Театро цкъа-шозза гойтай из Грозне бахача наха. Театра хьежараша къоастадергда «Васкет» яхача пьеса автораша а театро а мишта кхочашдаьд дІаяхача замаи тІехьалисача зуламеча гІулакхашца къовсам лоаттабара декхар.

Тха театро шийна балха юкъейоалаю эрсий а доазол дехьара а классика. ХІаьта а театра коллективо шин керттера декхар лерхІ тахханара вахар, цун турпалаш гойтилга. Из декхар кхоачашдара низ хьинари кходеш дац тха театра артисташа.

Р. ХАКИШЕВ,
Х. Нурадилова цІерагІча театра режиссер.

ІИЛМАН КОНФЕРЕНЦИ

Самардийнахьа КПСС обкома политически просвещене ЦІагІа «Нохч-ГІалгІай АССР Советски Союза Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа» яхача темагІа Іилман конференци хилар. Цига «Нохч-ГІалгІай партийни организаци республика халкъаша немецко-фашистски гІаьрахошца доаттабаьча къовсама керте лаьттар» яха доклад йир Нохч-ГІалгІай исторе, меттеи литературан Іилма-тохкама института директора, философски Іилмай кандидата **С. А. Сангариева.**

Цул тІехьагІа къамаьлаш дир Нохч-ГІалгІай университета доцента, исторически Іилмай кандидата **И. Р. Лоова** — «ТІема шерашка республика болхлой классо гойта къахьегама турпалал», Нохч-ГІалгІай университета вокхагІволча преподавателa, исторически Іилмай кандидата **Ф. П. Бокова** — «Нохч-ГІалгІай колхозни ахархоша — фронта», Нохч-ГІалгІай исторе, меттеи литературан Іилма-тохкама института Іилман болхлочо **А. З. Вацуева** — «Фашистски гІаьрахой бохабеча республика интеллигенце лаьца дакъа», Нохч-ГІалгІай военни комиссариата политотдела начальника, подполковника **В. Н. Козлова** — «Нохч-ГІалгІай бІухой Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема фронташкен моастагІчун тылен», Нохч-ГІалгІай университета воккхагІволча преподавателa, исторически Іилмай кандидата **М. А. Кодзоева** — «Гитлеровски диверсионни группаши царца цхьан дагара хиннача кулацко-мульски элементаши халакъяра партийни советски органаша чаккхъяьха мероприятеш», Нохч-ГІалгІай исторе, меттеи литературан Іилма-тохкама института исторе сектора заведующе, исторически Іилмай кандидата **З. К. Джамбулатовас** — «Нохч-ГІалгІай къахьегамхоша фронтаи Советски Эскара бІухой дезалаштеи даь новкъостал», КПСС Нохч-ГІалгІай обкома архива воккхагІволча Іилман болхлочо **В. Д. Деригиазовас** — «ТІема чІоагІаленаш хьалъеча республика къахьегамхоша лаьца дакъа», Кубански юртбоахама института воккхагІволча преподавателa, исторически Іилмай кандидата **С. Н. Якаева** — «Нохч-ГІалгІайчен комсомол Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема шерашка», Грозненски мехкдаьтта института доцента, исторически Іилмай кандидата **П. И. Юсупова** — «Халкъий доттагІала идеологи фашистий ахкача национализма идеологел толар», Нохч-ГІалгІай университета доцента, исторически Іилмай кандидата **И. О. Кациева** — «Кавказ бахьан лаьттача тІемах дола цхьадола дешаши буржуазни историкаши», СССР Іилмай Академе СССР исторе Института профессора, исторически Іилмай доктора **Ю. И. Кораблева** — «Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа СССР халкъаша гойта денаьера бартхьоагІо».

ШКОЛЕРА КЕРДА ПРЕДМЕТ

1975 шера 1 сентябре денз школай бархІагІча классашка хьеха декхар а даь тІадожадаь предмет хьехаргдолаш да — «Советски паччахьалкхени праван лардаш». Керда дисциплина юкъедоаладара хьакъехьа соцам бале хьалхагІа опыт еш хьийхад из Москван, Ленинградеи школашка, Украина, Казахстана, Азербайджана, Латве городашка. Шин шера лелаяьй эксперимент.

Правови нормаш Іомаяро фу пайда лургба кхуваш боагІараштa? Вай специалисташта хетачох, правови дешар эш паччахьалкхенна а сага а. Юридически законаш довзаро зуламех лорвала дог оттийт сага, хІаьта долче, уж кІезиг а лу. Цхьаькха оагІорахьара шин бокъонаш йовзаро цунга йиш хулийт обществера никъ нийса лелабе, шин бокъоний га даха.

Советски Іаьдал даьннача хьалхарча шерашке а денз гражданашта правови кхетам болара йоакхо елга паччахьалкхен политика боарам тІа доаккхаш яйдаьдар. Довзаш да В. И. Ленина юстице Халкъа комиссариатага дахьийта хиина, «бахача наха юкъе, болхлоштен къегІа болча ахархоштен юкъе юридически пропаганда ярг» даьр фуд яхаш по хаттар деш хиина записка. Эггара хьалхара Советски Конституци ше чІоагІдеш Советий Ерригроссийски V съезда (1918 шу) просвещене Халкъа комиссарната тІадиллалар цхьаккха юкъера па йоаккхаш ерригача школашкен дешара заведенешкен цу Конституце керттера положенеш Іомаелга а хІаьта иштта уж дІайовзийтари яшхари юкъедоаладелга а.

Дешара заведене а эггара хьалха школа а кхуваш йоагІача тІехьенна правови кхетам луш йола центр я яхаш йола уйла хьахьекхай халкъа образоване хьакъехьарча ССР Союзен союзни республикайи законодательства Лардашка.

Практике мишта хул из?

Ханз, даргдоацаш дола правови законаш юххьанцарча классашка довзийт дешархошта. Масала, природоведене урокаш тІа йиълагІча классашкарча дешархоща Іалам лорадарах йола законодательни акташ Іомаю. ДІахо Советски паччахьалкхени цун Законийи маІаи СССР историеи обществоведенеи урокащка Іомаду. ХІаьта укх шера денз берригa дешархой административни (паччахьалкхеп управлене органий — суда, милице — гІулакхаш довзар), къахьегама (дІахо балха ваха кийчо яр, квалификаци лакхъяра боарамаш, балха болча дешархошта гела льготаш), граждански (социалистически хІаранех доалахьен маІан), дезала права нормаш Іомае болалу.

Профессионально-технически училищай дешархошта «Советски права дешаш» хьех. Хургболча болхлоша СССР Конституци, шоай къахьегама бокъонаши декхараши Іомаду, советски профсоюзий правови положени, уголовни законодательства нормаш Іомаю.

Урокашка Іомаяь правови знанеш классе боацача балха сахьаташка кхы тІа чІоагІ а ю. кІоарг а ю.

Юридически учреждеңешка вІашагІйохкаш я право ховрай кружокаш, къонача юриста школаш. Паччахьалкхен тайптайпарча учреждений болх мишта хьож цига кагий нах. ДукхагІча даькъе уж я Іаьдала моттигера органаш — Советаш. Масала, районни Совета сессешка аха мукъа лу город Тулерча къонача юриста школерча дешархошта. Цул совгІа, исполкома секретара шоашта тІадехка гІулакхаш кхочашду цар, кагирхой, культура, унахцІено лоралра гІулакхашта йолча массаэрча депутатски комиссей балха юкъе дакъа лоац.

Укх тайпара я къонача юриста цхьаькха школа опыт. Азербайджански город Бакурча суде болх беш я из. Цига 200 гаргга лаккхерча классашкара дешархой ба. Теоретически занятеш ярал совгІа лоархІаме каьхаташ вІаштІехьдаха, машинкаца кепатоха Іомалу кхуваш боагІараш.

Правови факультативни курсах лаьца передачаш елга вІаштІехьлаьккхар Центральни телевидене а. «Комсомольская правда» яхача газето «Суди доши» яхача рубрихана кІал кепаетт материалаш. иззамо рубрикаш я «Дезали школех», «Саги закони» яхача журналаш тІа а, и. кх. дІ.

Законаш довзаро кагирхошта новкъостал ду обществера шин моттиг хьалаха, паччахьалкхена доал деча дакъа лаца, довна юкъе нийсвеннача хана цІена а волаш юкъера вала. ХІаьта, нагахьа санна эшаш хуле шин бокъоний садаккха а.

Масала, кхуваш воагІа дІамига саг ва производстве. МоллагІча кхыча болхлочоа а санна администраце отпуск лу цунна. Из да закон толхадар: кхийна валанза волчоа шозза дукхагІа йоагІа отпуск воккхагІволчул. Из кхета а дий зІамигача саго шин бокъо сихха хьалтІайоакх.

Цхьаькха масал. Общеобразовательни дешар сайрийнарча школе дІахо дешаш волча болхлочоа отпускал совгІа 32 мукъа ди доагІа шоазткъе итт процент мах а луш. Нагахьа санна мастер цІаьхха духьалвала безам болаш хуле, дош профсоюзага дІалу болхлочо. Дов чаккхдаьннад.

ЧІоагІа безам тІабодаш я права урокаш. Цу гІулакха теркалье мегаргйолаш я азербайджански бархІагІча классерча дешархочо Давыдова Эммас школе язъяь сочинени:

— Тахан аз Лермонтовх, Толстойх а ца язъеш, «Вахари правой» яхача темах язъю сочинени. Паччахьалкхен права предмет дукха ха йоацаш Іомале доладеннад ихо. Цу хана денз шанар ди—уж урокаш хула ди хьагІаккхачарга чІоагІа сатуэса хул со. Со меттел, еррига класс а.

Игорь ГРАНКИН,
СССР юстице Министерства воккхагІвола консультант.

(АПН).

ФЕ ХИЛА

Наькъа бокъоний 101 пункта тІа дІаяздаь да: «Нагахь санна соцаянза ца йоалаш наькъ тІа транспортий средство, коляска йоацача мотоциклагара дІаййккхача. соцайнча водитель декхарийла ва 25—30 метр гаьна тІехьашка аварийни знак оттае».

Дукхача транспортникаша кхоачашдац из декхар. Цудухьа хатараш а хул.

Шалински районе хилар из. Вурийтта шу даьнна вола «Гардалинский» совхоза тракторист М. Нанаев наькъ тІа прицеп дІа а оттаяь цІа вахар. Бийсан йоагІаш хиина «Жигули» яха автомобиль тІакхийтар цу прицепа. Автомобила чу ваьгІа кхо саг вийра.

Цу хатара тракторист бехке хиира Іац. Совхоза директор В. Джанаралиев даггара хьажарах М. Нанаев тракториста хьожавдрах дола приказ кораданзар цунна.

Совхозни документашта юкъе механизатораш кхерамзлен техникагІа кхетабеш дола протоколаш лаха эшаш а дацар.

Трактора технически хьалага а ца хьожаш ца лине тІа арадлийтар трактори бригада бригадира А Хазаева Хатар хилара хьалхара бахьан ца ва.

Шалински птицефабрика доалахьарча «Москвича» кабина чу кхо саг ваьгІар. Царех цаІ фабрика директор У. Махмудов вар. ХІаьта машина кобе доаллар водительски документаш доаца слесарь С. Махмудов вар. Цу тайпарча «ловзаргех» хул хатараш.

БІаьстя дукхагІа лозаду наькъашка бераш. Духхьал 19 марта автомобила кІал дахарши бер. Коммунистически улицагІа лозавир № 106 школа дешархо Р. Джанхотов. Шин бехкагІа, автомобило лозавир ОвгІарера дешархо Р. Махаджиев.

Даьша-нанoша дага кхаба деза бІаьстан каникулаш йолаелча бераш улицашка дукхагІа лелилга. Цудухьа наькъа бокъонех дикагІа кхетаде деза уж

ДІаладахача кІирагІа Нохч-ГІалгІайчен наькъашка 43 авари хиний, кхо саг вийнав, 28 сага човнаш яьй.

А. ЧЕБУШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА
27 март

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. ІуйрийнагІа гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. Мультфильмай программа. 10.00 — «Трубачева отряд къовсам лоаттабеш я» яха художественни фильм. 13.55 — Передачай программа. 14.00 — Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІема шерашкара поэзи. 19.40 — Шахматни школа. Ловзаболалурий класс. 15.10 — «ТІем тІа санна хила тІем тІа» яха художественни фильм. 16.35 — Босбола телевидени. Берий книжкай деза ди. 17.35 — Босбола телевидени. «Мишка-коротышка» яхача телевизионни дукха серийни мультфильма премьера. (Чехословаки). 4-гІа серя. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «ХІара сурта тІа малх ба». 18.30 — Маллиони ленински университет. «ТІемен къахьегамен традицешца къахьегамхой кхебар». Передачана юкъе дакъа лоацаш ба социалистически къахьегама турпал. Советски Союза Турпал механизатор Трайнин, Слава яхача ордений визза вола кавалер, Социалистически Къахьегама Турпал, разметчик Величко, Социалистически Къахьегама Турпал, слесарь Аманшин. 19.00 — Хьалхалаттача опыта экран, «ХьажкІаш кхею мастераш». 19.30 — Фильм. 19.35 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 19.55 — Босбола телевидени. «Хала этажаш» яхача телевизионни дукха серийни художественни фильма премьера 3-гІа серя. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Театра дунен халкъашта юкъера ди. Передача дІахьу СССР халкъа артиста Царева. 22.45 — Босбола телевидени. Марийски ССР иллейи халхарий ансамбла концерт. Йистедаьлча — кердадараш передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.00 — Босбола телевидени. «Аша-рий хьакъехьа музыканташ». Шестаковича хьалхарча симфоне хьакъехьа. Передача дІахьу СССР халкъа артиста Кондрашина. 19.40 — «Парте яь юрта боахама хьакъехьара решенеш кховчашъеш я». КПСС МК 1-ча секретара ноІ. В. И. Конотопа къамаьл. 19.55 — Музыкальни пауза. 20.00 — «Спортивни Нохч-ГІалгІайче» (нохчий меттала).

I ПРОГРАММА
28 март

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. ІуйрийнагІа гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени. Мультфильмай программа. 10.00 — «Зимородок» яха художественни фильм. 13.45 — Передачай программа. 13.50 — «Дай-мехка гІолла». Эстонски Советски Социалистически Республика. 14.20 — «Къонал эфире я». 15.00 — Литературни произведенеш экрани тІа яхар. «В людях» яха художественни фильм. 16.35 — Босбола телевидени. «Массанена тІехьа цаІ, цхьаннена тІехьа массаер» Ленинградера передача. 17.35 — «Мишка-коротышка» яхача телевизионни дукха серийни мультфильма премьера (Чехословаки). 5-гІа серя. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Пхьабаргаши уж дошхари». 18.30 — Босбола телевидени. «Социализма дуне». 19.00 — Шун письмошта жоп лу оаха. 19.20 — Мюзиклага реакционни чудоацам. Философски Іилмай кандидата Мустафинова выступлени (нохчий меттала). 19.30 — Фильм. 19.35 — Нохч-ГІалгІайчу гІолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 19.55 — Босбола телевидени. «Хала этажаш» яхача телевизионни дукха серийни художественни фильма премьера 4-гІа серя. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. «Известия» газета призаш яккха хоккейх йола дунен халкъашта юкъера турнир. Швеце сборни — Советски Союза сборни. Швецера передача. Перерывах — СССР халкъий 6-гІа спартакиада. Бокс. Ташкентера передача. Йистедаьлча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

18.10 — Концерт. 18.50 — Музыкальни пауза. 18.55 — Хоамаш, реклама. 19.00 — Телевидене Волгоградски студе передача.

РАДИО

27 март

6.30 — «Юртара вахар». «Шурийтоварни фермашта тохкам беш йола радиоовейд (гІалгІай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Шалински района 20-ча партсъезда цІерагІча колхоза социалистически яхье котало яьккхараштa дола концерт (гІалгІай меттала). 8.50 — Іилман-технически информацеш — 75 (эрсий меттала). 16.00 — «Къона тІехье» (нохчий меттала). 16.15 — «Лакхалле» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 16.30 — Сийлахь-йоккхача коталон 30 шу дизарга Грозне хиинача фе тІемашка (эрсий меттала). 16.40 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 18.40 — «Шоана, хьалхарах» яха радиожурнал (гІалгІай меттала).

28 март

6.30 — «Юртара Іуйре», хьалт хьувкъадара тІехьа къовсам лоаттабе (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Даьхенах дола иллеш (нохчий меттала). 16.00 — Сан автомобиль, никъ (нохчий меттала). 16.15 — Партийни организацей секретарий заочни школа. ТІема патриотически кхетамца нах кхебара керттера теркам тІабахийта «Красный молот» завода парткома секретара Капустянова выступлени (эрсий меттала). 16.30 — Юрта боахама къахьегамхошта дола концерт (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІолаев Грозней хувцалуш морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш. Іуйрийна дохк а доаллаш, малхбоалехьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гІолаев 2—8, Грозне 5—7 градус йІовхал йолаш хилеи тарлу. Кхоанеи доммеи кІезиг-дукха морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш, цхьацайолча моттигашка дохк а доаллаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура буйсашка 1 градус шелалгара 4 градус йІовхалга кхоачаш, денощка 11—16 градус йІовхал йолаш хилеи тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор Т. А. ГЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж), Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни и культуры— 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-80-71.

Газет арадуьл шинаре, эрен, шоаттен денощка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект, 7/84. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84. Заказ № 2192.